

Lesnická fytopatologie a rostlinolékařství

† @ #

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a Státním rozpočtem ČR InoBio – CZ.1.07/2.2.00/28.0018

Choroby smrku I

- **Choroby kořenů**

- primárně parazitické dřevokazné houby
  - *Heterobasidion annosum*
  - *Armillaria ostoyae*, *A. borealis* (*A. bulbosa*, *A. cepistipes*)
- sekundární parazité na kořenech
  - *Rhizina undulata*
  - *Phaeolus schweinitzii*

- **Vaskulární choroby**

- *Erwinia cancerogena*
- *Ophiostoma polonicum*, *O. piceae*, *O. penicillatum*, *O. bicolor*,
O. ainoae, *O. europioides*
- *Valsa* sp., *Cytospora* sp.
- další organismy endofytické mykoflóry

Choroby smrku II

- Hniloby kmenů - sekundárně parazitické dřevokazné houby

<i>Onnia circinata</i>	<i>voštinová hniloba, výron pryskyřice</i>
<i>Phellinus chrysoloma</i>	<i>voštinová hniloba</i>
<i>Postia stiptica</i>	<i>hnědé tlen, báze kmenů</i>
<i>Tyromyces ptychogaster</i>	<i>hnědé tlení, báze kmenů</i>
<i>Climacocystis borealis</i>	<i>hnědé tlení, hranolovitý rozklad cca 1x1 mm</i>
<i>Coniophora piceae</i>	<i>hnědé tlení, symbióza s <i>Campanotus</i> sp.</i>
<i>Stereum sanguinolentum</i>	<i>bílé tlení, infekce v místech poranění na kmenech, nejvýznamnější dřevokazná houba (zvěř)</i>
<i>Fomitopsis pinicola</i>	<i>hnědé tlení, saproparazit na odumírajících kmenech</i>

Choroby smrku III

- **Choroby jehlic a mladých výhonů**
  - *Lophodermium abietis*, *Lophodermium macrosporum* (*Lirula macrospora*)
  - *Chrysomyxa abietis*
  - *Botrytis cinerea*
- **Choroby semenáčků**
  - zaškrcování semenáčků - *Pestalotia hartigii*
  - padání semenáčků - *Pythium*, *Fusarium*, *Verticillium*
  - zadušení sazenic - *Thelephora terrestris*
- **Další choroby**
  - rez smrkových šišek *Thekopsora areolata*
  - choroby semen - *Alternaria*, *Cylindrocarpon*, *Fusarium*, *Pythium*, *Trichoderma lignorum*
  - žloutenky smrku - virová žloutenka smrku, RLO (?), MLO (?)

Primárně parazitické dřevokazné houby

Armillaria sp. div.
václavky

Lokalizace infekce: báze kmene, kořeny

Hniloba: bílá, typické černé linie

Hlavní dřeviny : listnáče a jehličnany, rovněž keře a některé byliny

Zástupci rodu *Armillaria*

	Druh/ běžná synonyma	Rozšíření
1	<i>Armillaria affinis</i> (Singer) Volk et Burdsall (= <i>Armillariella affinis</i> Singer)	Střední Amerika, Karibská oblast
2	<i>Armillaria borealis</i> Marxmüller et Korhonen	severní a střední Evropa, Rusko
3	<i>Armillaria calvescens</i> Bérubé et Dessureault	východ Severní Ameriky
4	<i>Armillaria camerunensis</i> (Henn.) Volk. et Burdsall	Afrika
5	<i>Armillaria cepistipes</i> Velenovský	Evropa, Severní Amerika
6	<i>Armillaria duplicata</i> (Berk.) Sacc.	Indie
7	<i>Armillaria ectypa</i> (Fr.) Emel	Evropa
8	<i>Armillaria fellea</i> (Hongo) Kille et Watling	Austrálie
9	<i>Armillaria fumosa</i> Kille et Watling	Austrálie
10	<i>Armillaria fuscipes</i> Petch. (= <i>A. heimii</i> Pegler)	Indie, Afrika
11	<i>Armillaria gallica</i> Marxmüller et Korhonen (= <i>A. bulbosa</i> (Barla) Velenovský, <i>A. lutea</i> Gillet)	Evropa, Severní Amerika, Japonsko
12	<i>Armillaria gemina</i> Bérubé et Dessureault	východ Severní Ameriky
13	<i>Armillaria griseomellea</i> (Singer) Kile et Watling (= <i>A. griseomellea</i> Singer)	Jižní Amerika
14	<i>Armillaria hinnulea</i> Kile et Watling	jihovýchodní Austrálie
15	<i>Armillaria jezoensis</i> Cha et Igarashi	Japonsko
16	<i>Armillaria limonea</i> (Stev.) Boesewinkel	Nový Zéland
17	<i>Armillaria luteobubalina</i> Watling et Kile	Austrálie
18	<i>Armillaria mellea</i> (Vahl.:Fr.) Kumm.¹	Evropa, Asie

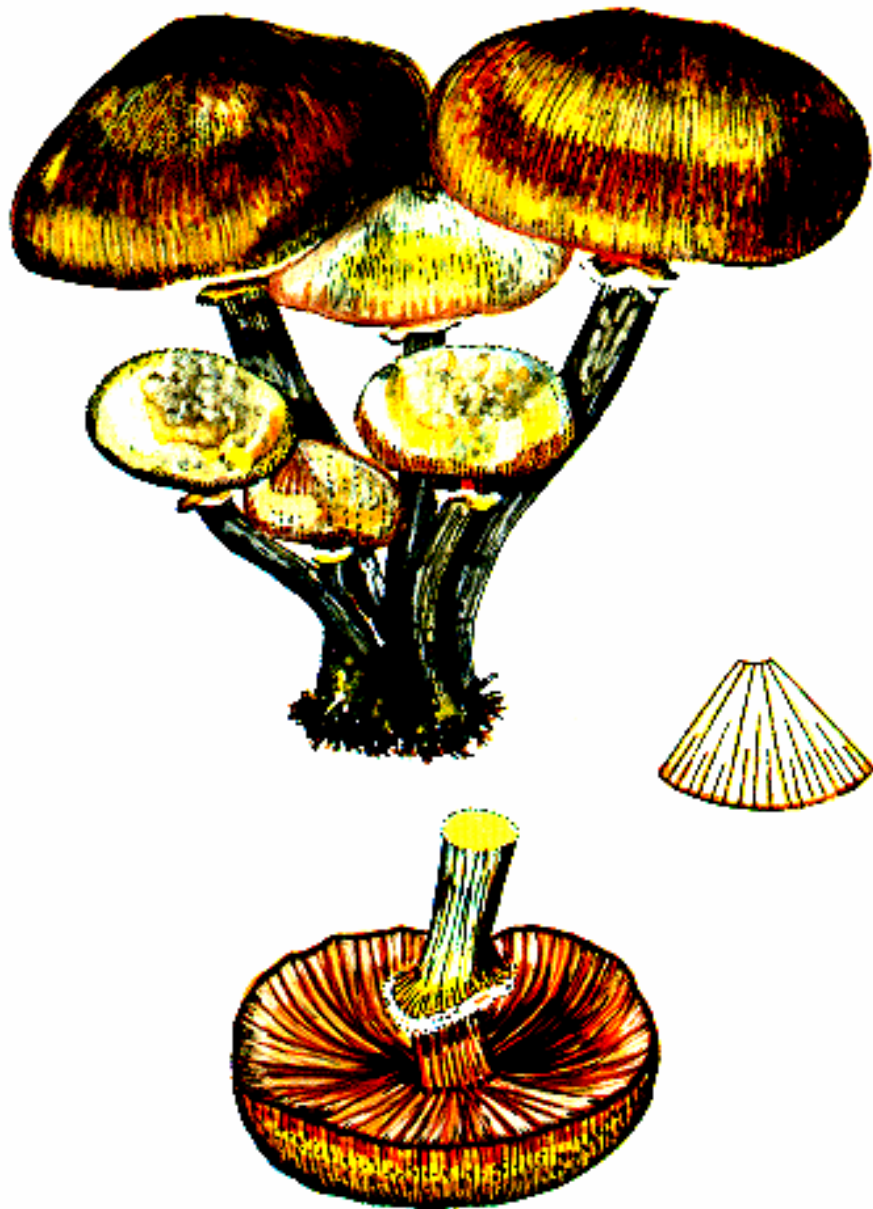
Zástupci rodu *Armillaria*

19	<i>Armillaria melleo-rubens</i> (Berk. et Curt.) Sacc.	Střední Amerika, Karibská oblast
20	<i>Armillaria montagnei</i> (Singer) Herink	Jižní Amerika
21	<i>Armillaria nabsnona</i> Volk et Burdsall 1995	západ Severní Ameriky
22	<i>Armillaria novae - zealandiae</i> (G.Stev.) Herink	Nový Zéland, Nová Guinea, Austrálie, Jižní Amerika
23	<i>Armillaria omnituens</i> (Berk.) Sacc.	Indie
24	<i>Armillaria ostoyae</i> (Romagn.) Herink (= <i>A. obscura</i> (Schaeff.) Herink)	Evropa, Severní Amerika, Asie
25	<i>Armillaria pallidula</i> Kile et Watling	Austrálie
26	<i>Armillaria pelliculata</i> Beeli	Afrika
27	<i>Armillaria procera</i> Speg.	Jižní Amerika
28	<i>Armillaria puiggarii</i> Speg.	Jižní Amerika
29	<i>Armillaria sinapina</i> Bérubé et Dessureault	Severní Amerika, Japonsko
30	<i>Armillaria singula</i> Cha et Igarashi	Japonsko
31	<i>Armillaria solidipes</i> Peck.	Severní Amerika
32	<i>Armillaria sparrei</i> (Singer) Herink	Jižní Amerika
33	<i>Armillaria tabescens</i> (Scop.) Emel (= <i>A. socialis</i> (DC.:Fr.) Herink)	Evropa, Severní Amerika
34	<i>Armillaria tigrensis</i> (Sing.) Volk. et Burdsall	Jižní Amerika
35	<i>Armillaria viridiflava</i> (Sing.) Volk. et Burdsall	Jižní Amerika
36	<i>Armillaria yungensis</i> (Singer) Herink	Jižní Amerika

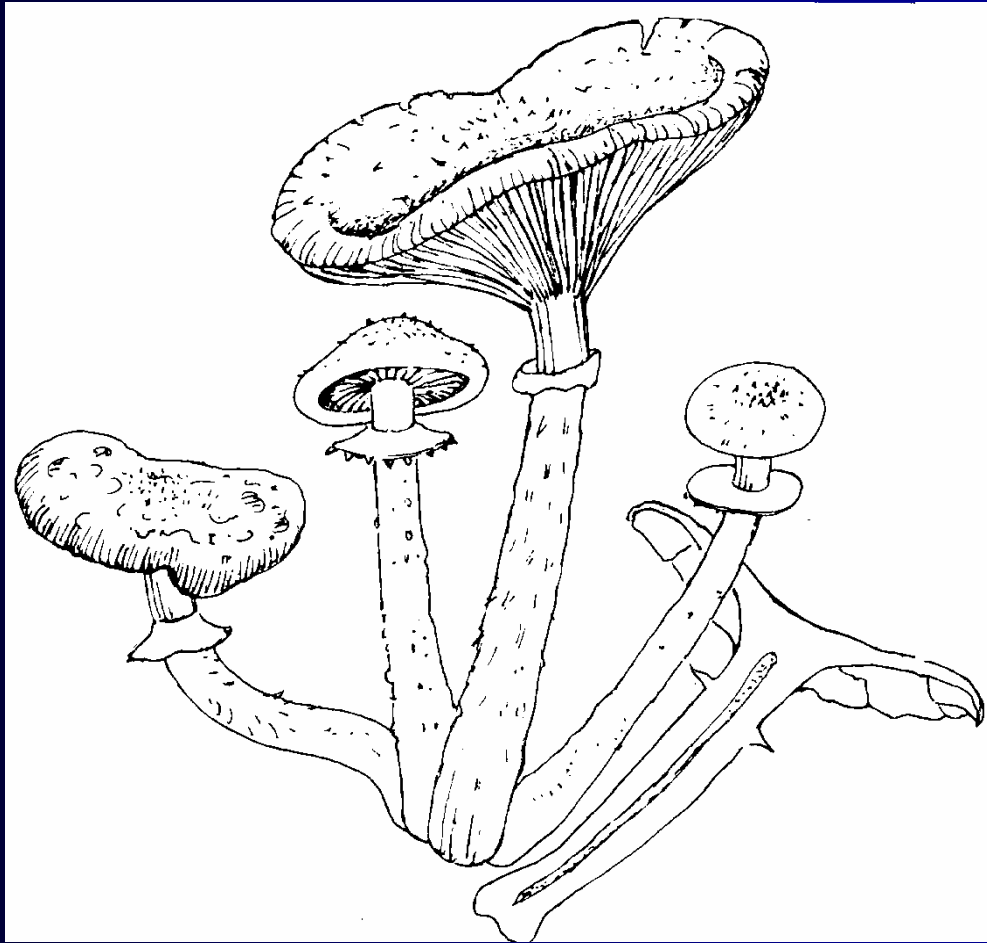
Armillaria sp. div.

Biologický druh	Taxonomický druh	Synonyma
A	<i>Armillaria borealis</i> Marxmüller et Korhonen 1982	? <i>Armillaria praecox</i> Velenovský 1920
B	<i>Armillaria cepistipes</i> Velenovský 1920	<i>Armillaria bulbosa</i> (Barla) Velenovský 1927 <i>A. cepistipes</i> f. <i>pseudobulbosa</i> Romagn. et Marxmüller 1983
C	<i>Armillaria ostoyae</i> (Romagn.) Herink 1973 (basionym: <i>Armillariella ostoyae</i> Romagn. 1970)	<i>A. obscura</i> (Schaeff.) Herink 1973 <i>A. mellea</i> var. <i>obscura</i> Gillet 1874 <i>Armillariella polymyces</i> (Pers.) Sing. & Clę. 1972
D	<i>Armillaria mellea</i> (Vahl.:Fr.) Kummer ss. stricto 1871 (basionym: <i>Agaricus melleus</i> Vahl.:Fr. 1821)	<i>Armillariella mellea</i> (Vahl.:Fr.) P. Karst. 1881 <i>Armillaria cerasi</i> Velen. 1920 <i>Armillaria montagnei</i> (Sing.) Herink 1973
E	<i>Armillaria gallica</i> Marxmüller et Romagnesi 1987	<i>A. lutea</i> Gillet 1874 ¹ <i>A. bulbosa</i> (Barla) Kille et Watling <i>A. mellea</i> var. <i>bulbosa</i> (Barla) <i>Armillariella bulbosa</i> (Barla) Romagn. <i>Armillaria inflata</i> Velen. 1920
bezprstenné	<i>Armillaria tabescens</i> (Scop.:Fr) Emel 1921 (basionym: <i>Agaricus tabescens</i> Scop.:Fr.)	<i>Armillaria socialis</i> (DC.:Fr.) Herink 1973 <i>Clitocybe tabescens</i> (Scop.:Fr.) Bres <i>Armillariella tabescens</i> (Scop.:Fr.) Sing.
bezprstenné	<i>Armillaria ectypa</i> (Fr.) Emel 1921 (basionym: <i>Agaricus ectypus</i> Fr. 1821)	<i>Clitocybe ectypa</i> (Fr.) Bres. <i>Armillariella ectypa</i> (Fr.) Singer

Armillaria mellea
sensu lato.

Armillaria borealis Marxmüller et Korhonen

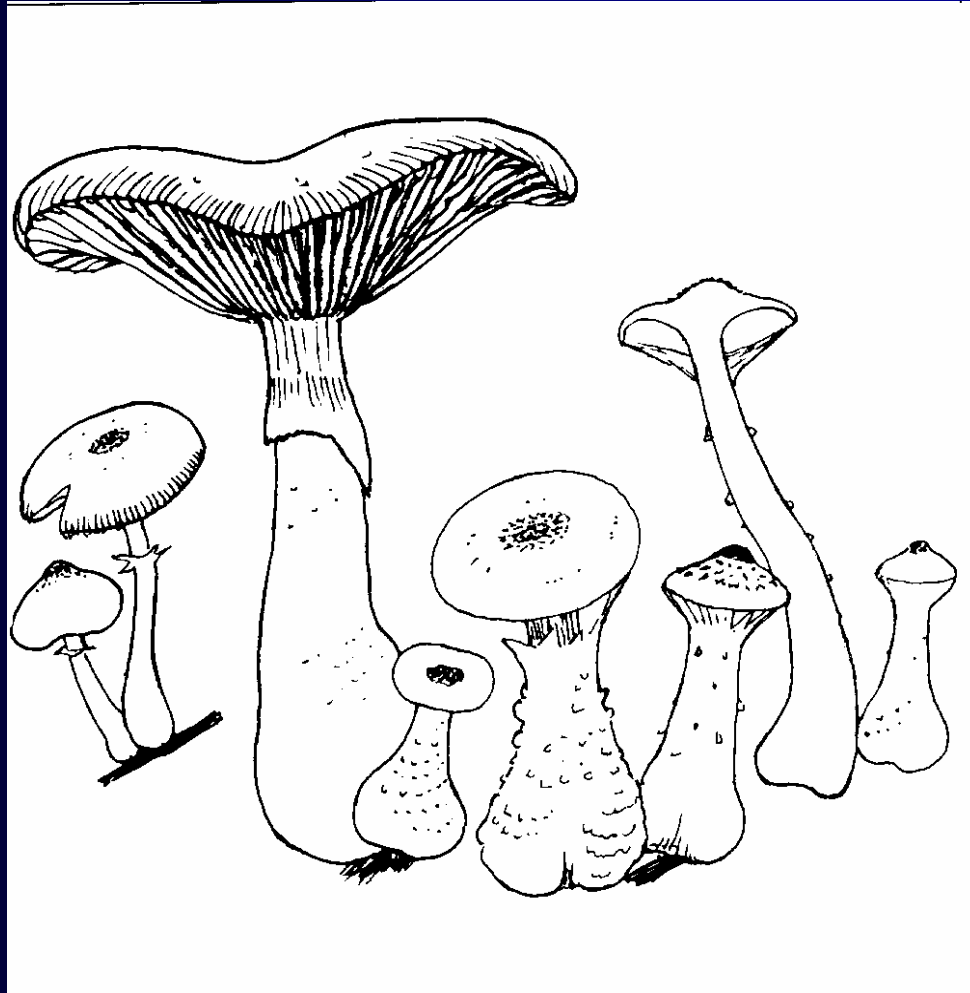
Armillaria borealis Marxmüller et Korhonen

Armillaria borealis Marxmüller et Korhonen

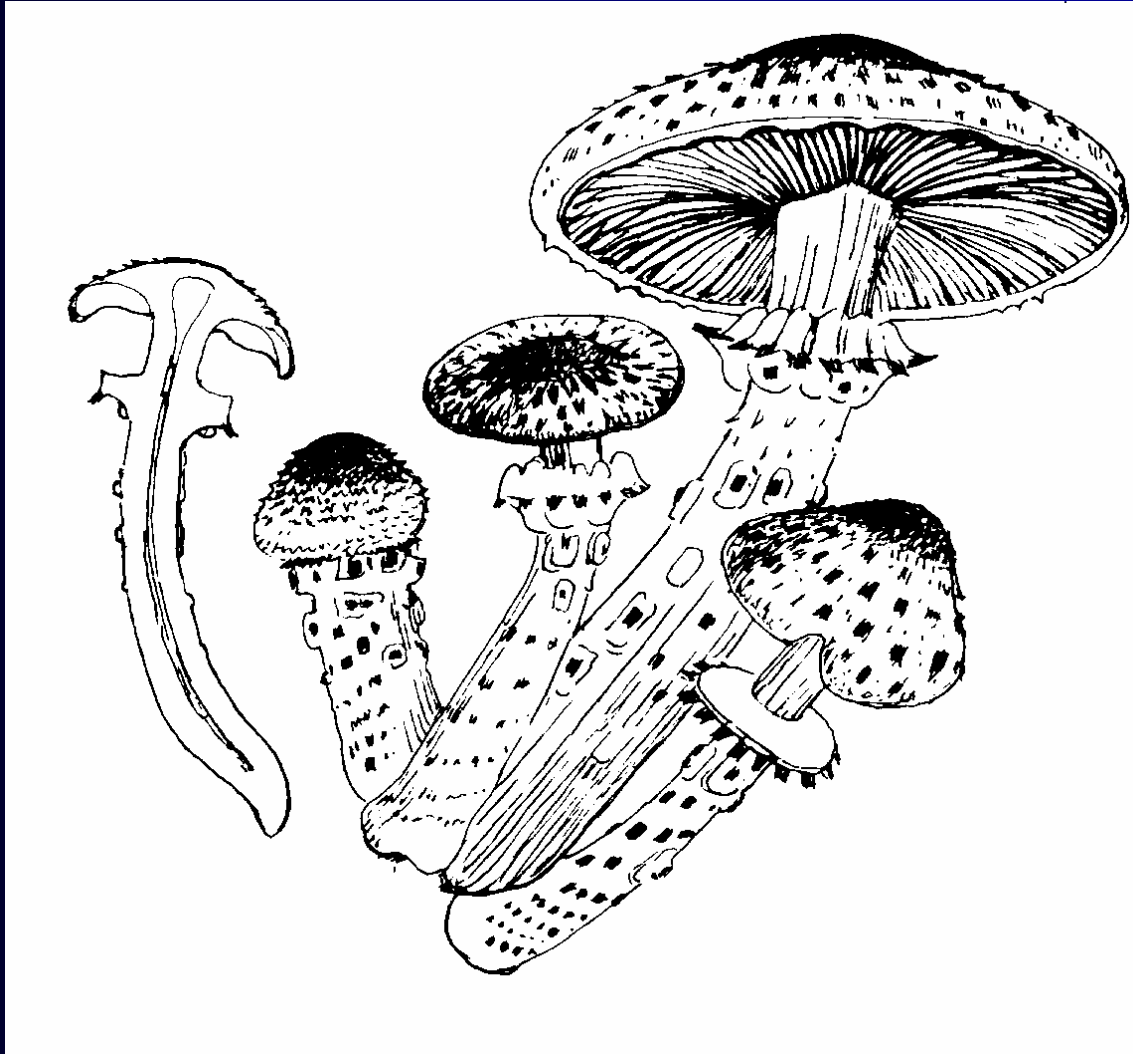
Armillaria cepistipes Velenovský

Armillaria cepistipes Velenovský

Armillaria ostoyae (Romagn.) Herink

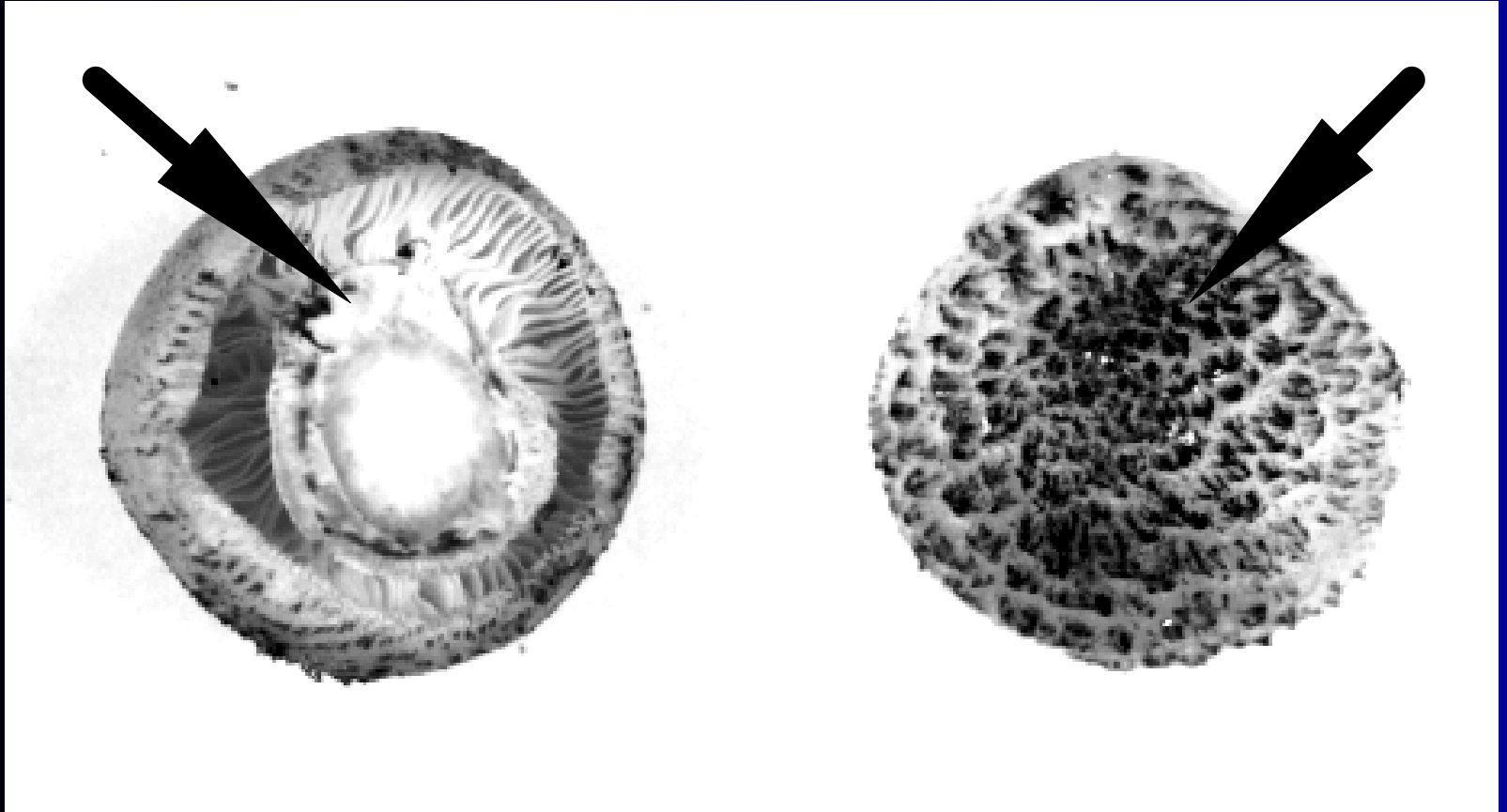
Armillaria ostoyae (Romagn.) Herink

Armillaria

Armillaria ostoyae (Romagn.) Herink

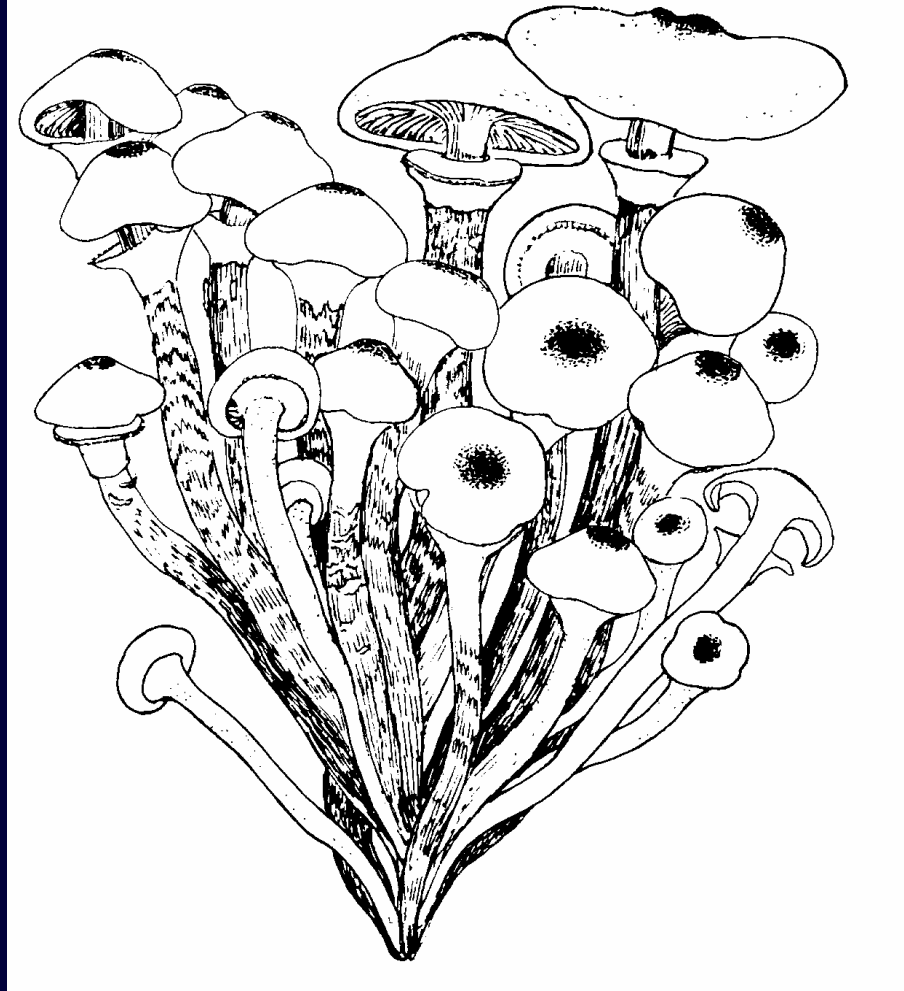
Armillaria ostoyae (Romagn.) Herink

Armillaria ostoyae (Romagn.) Herink

Armillaria mellea (Vahl:Fr.) Kummer

Armillaria mellea (Vahl:Fr.) Kummer

Armillaria mellea (Vahl:Fr.) Kummer

Armillaria mellea (Vahl:Fr.) Kummer

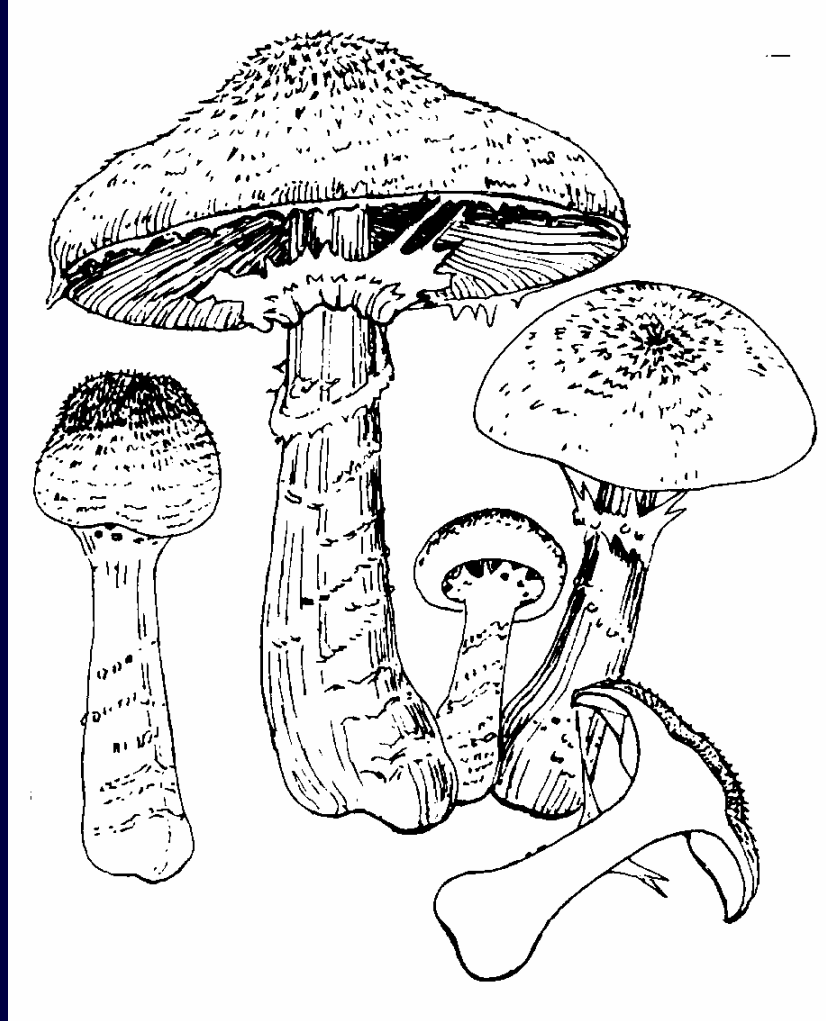
Armillaria mellea (Vahl:Fr.) Kummer

Armillaria mellea (Vahl:Fr.) Kummer

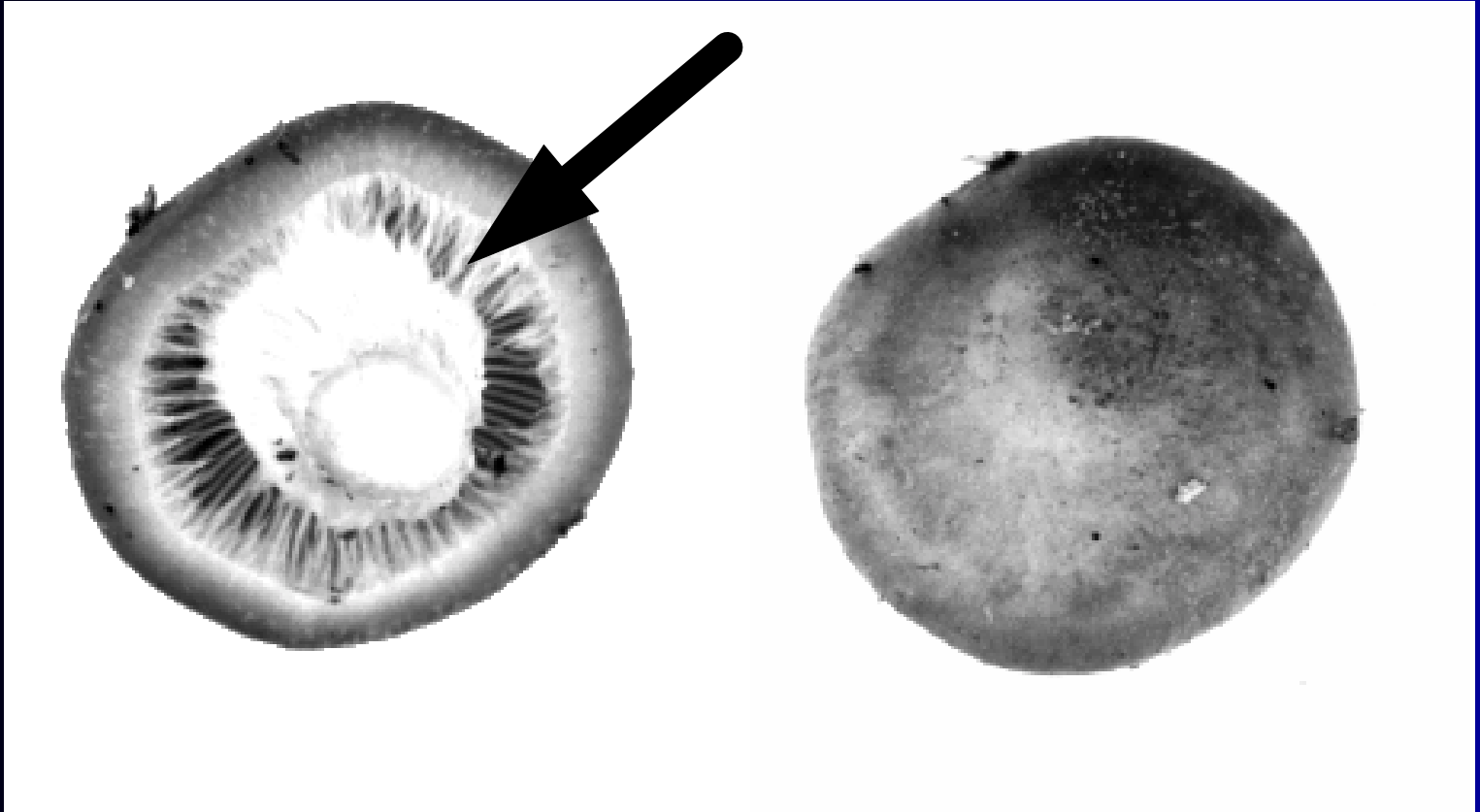
Armillaria gallica Marxmüller et Romagnesi

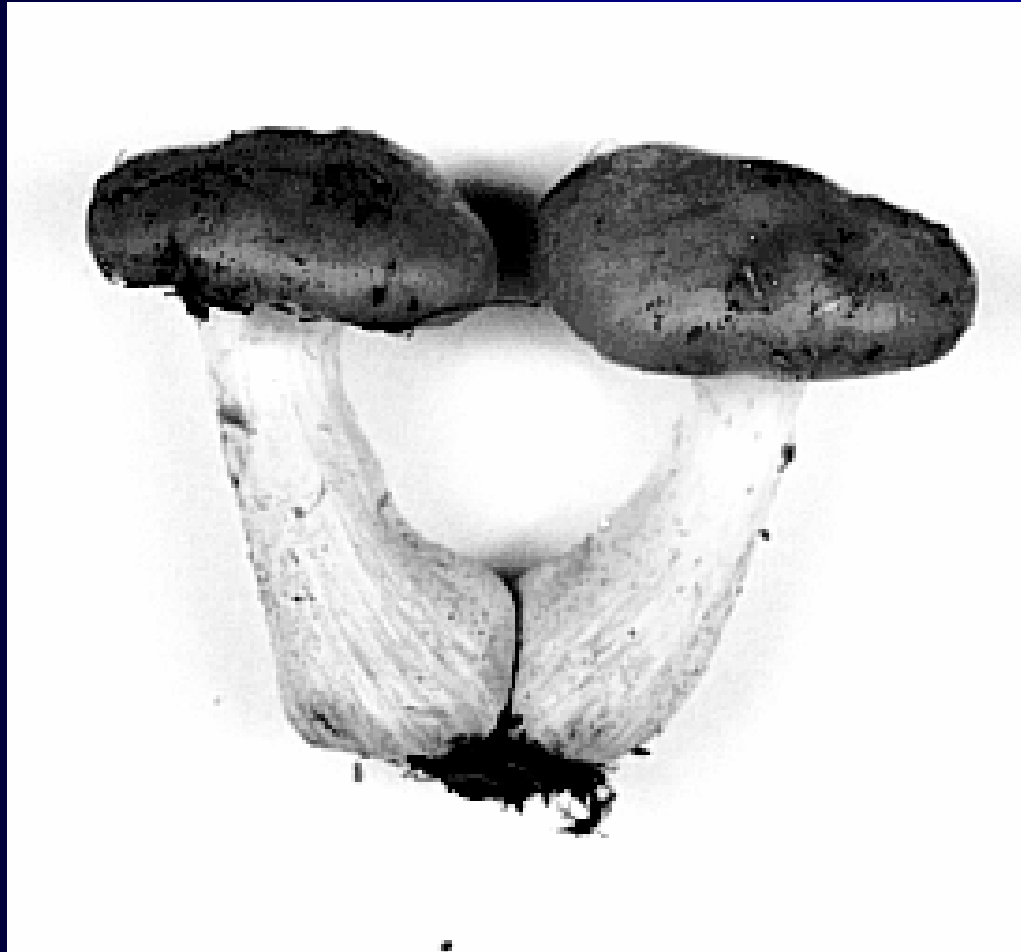
Armillaria gallica Marxmüller et Romagnesi

Armillaria gallica Marxmüller et Romagnesi

Armillaria gallica Marxmüller et Romagnesi

Armillaria gallica Marxmüller et Romagnesi

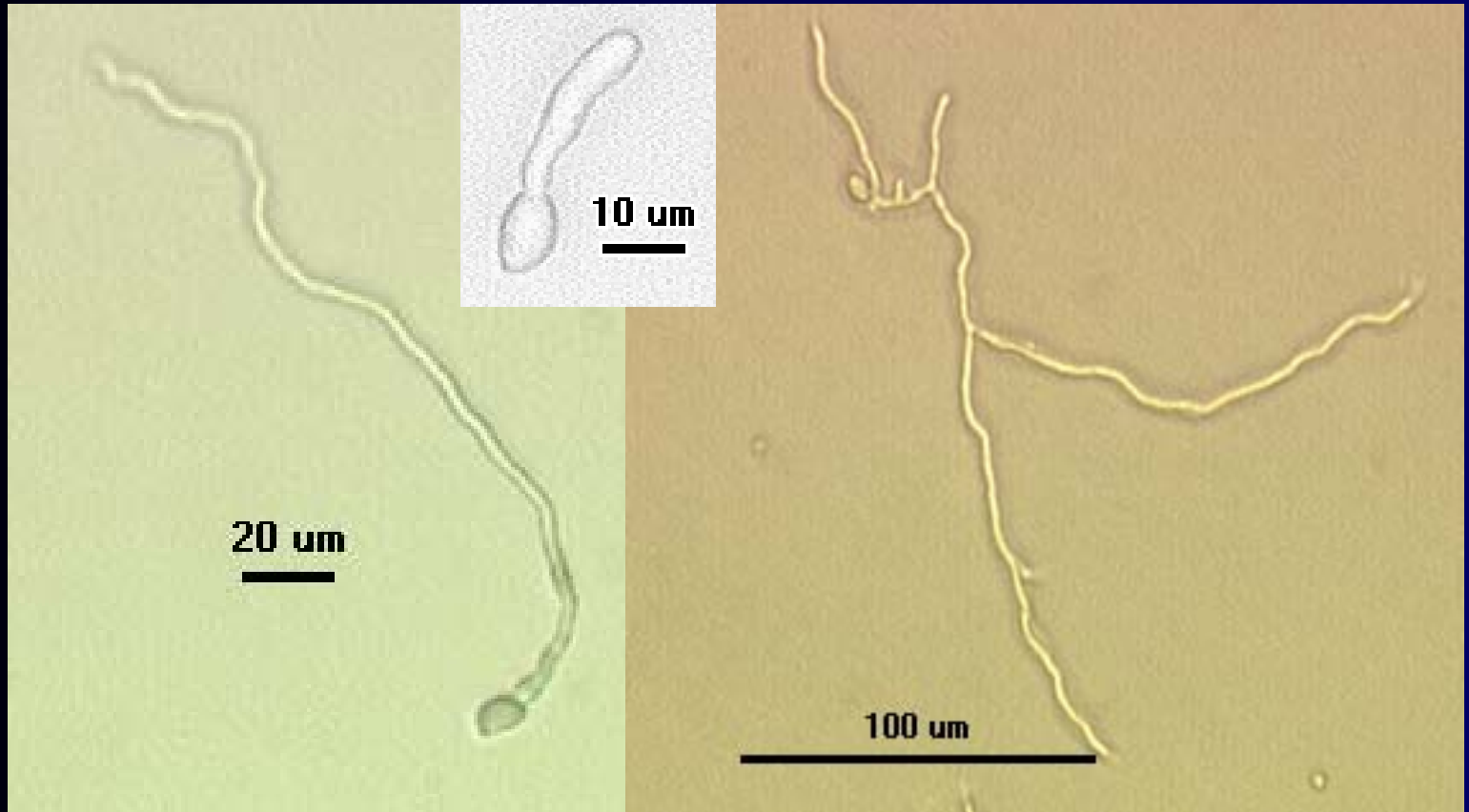
Armillaria gallica Marxmüller et Romagnesi

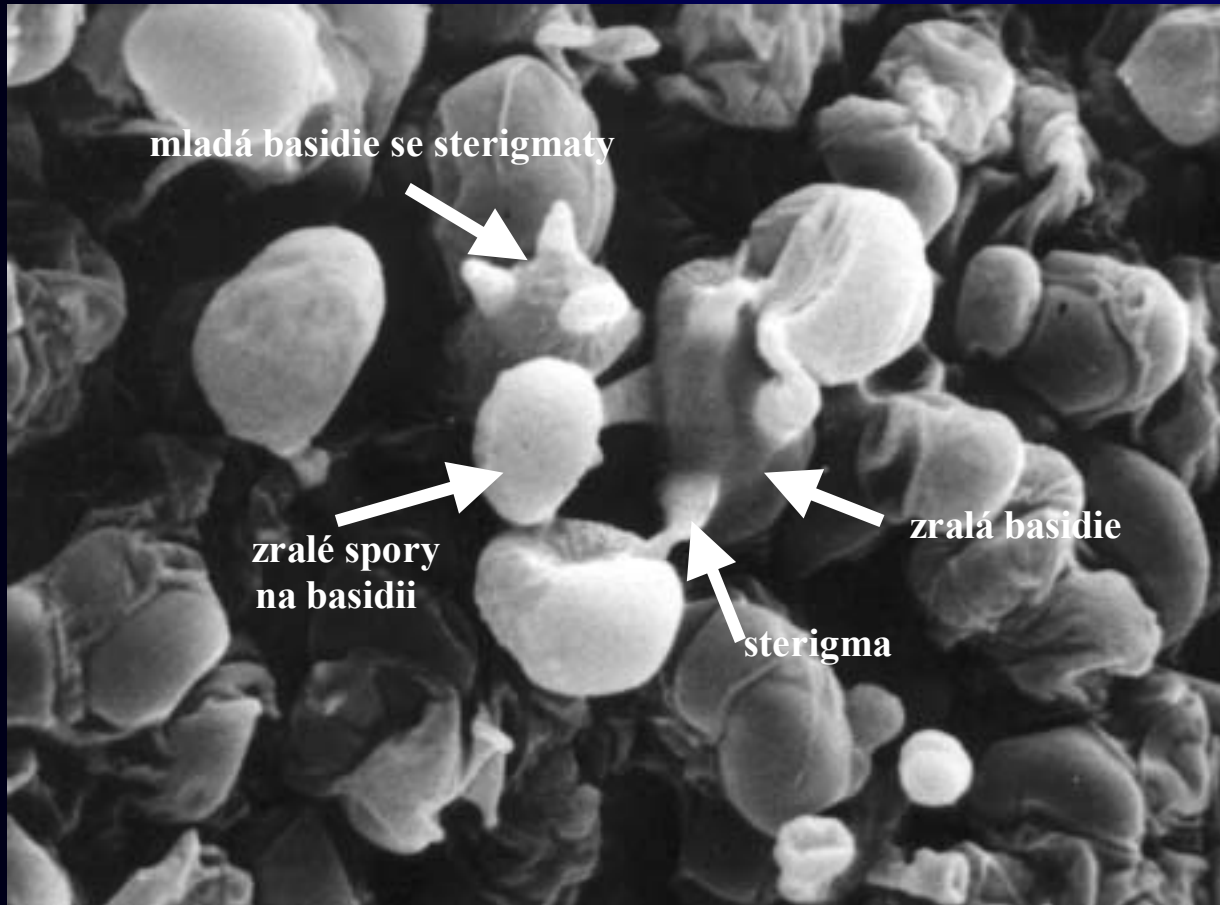
Armillaria sp. div.

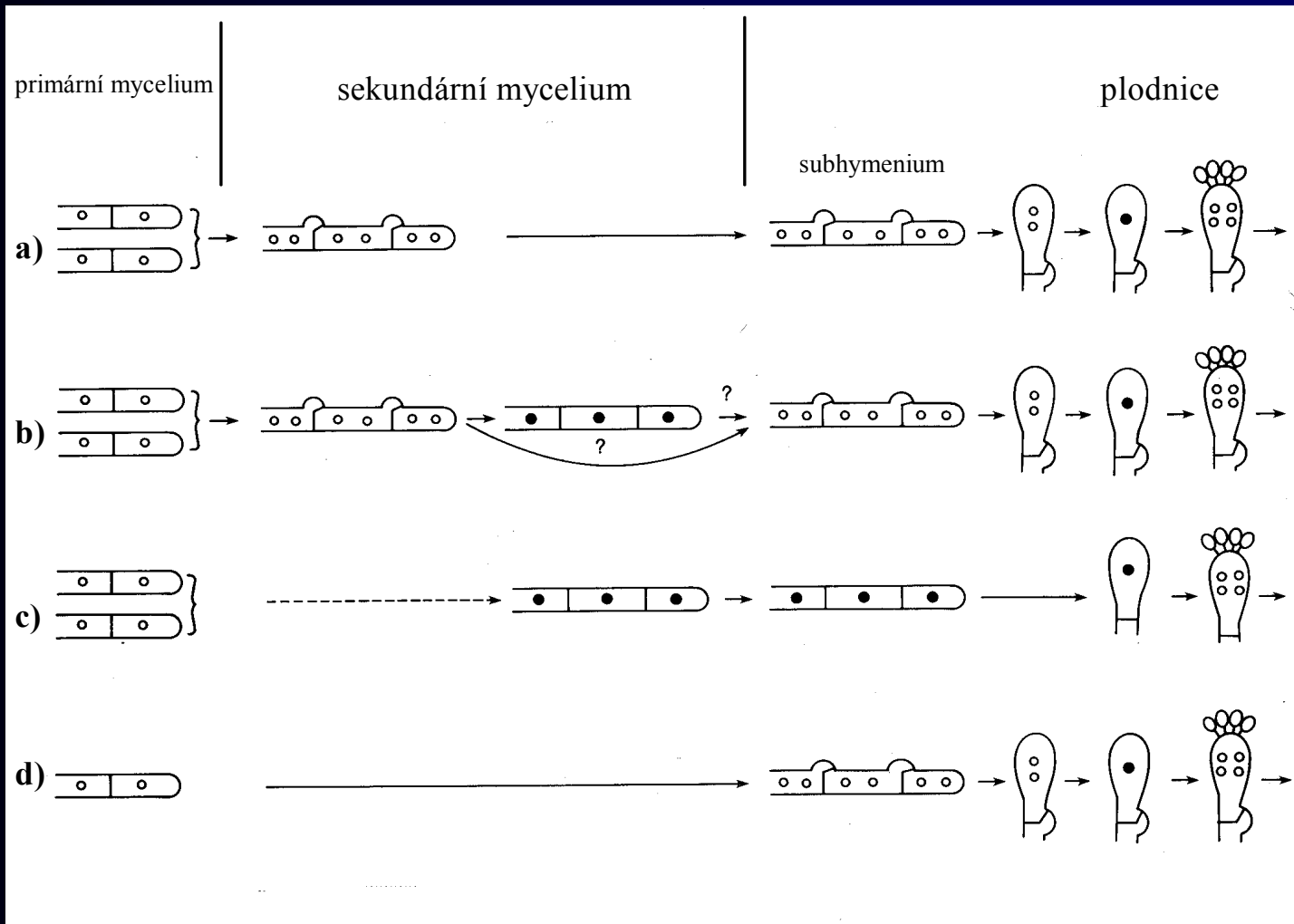
Klíčení spor a hyfy václavek

Hymenium *Armillaria ostoyae*

Jaderný cyklus václavek

Testy inkompatibilty

- ◆ **Inkompatibilní reakce ($A_1B_1 \times A_1B_1$):** obě kultury rostou vedle sebe bez vzájemného ovlivnění a beze změn v morfologii růstu
- ◆ **Kompatibilní reakce ($A_1B_1 \times A_2B_2$):** obě kolonie prorůstají v homogenní kolonii, která záhy mění morfologii růstu. Bílé vzdušné mycelium monosporického izolátu se mění v tmavě zbarvenou, přitisklou, korovitou kolonii. Často je tato změna doprovázena zvýšenou tvorbou rhizomorf.
- **Hemikompatibilní reakce ($A_1B_1 \times A_1B_2$ nebo $A_1B_1 \times A_2B_1$):** u jedné z kombinací dochází k prorůstání mycelií podobně jako u inkompatibilní reakce, u druhé kombinace dochází k tvorbě baráže mezi oběma koloniemi. Hemikompatibilní reakce se může ve zvýšené míře vyskytovat také u geograficky izolovaných populací téhož druhu.

Hlavní symptomy infekce smrku václavkami

Hlavní symptomy infekce smrku václavkami

Hlavní symptomy infekce smrku václavkami

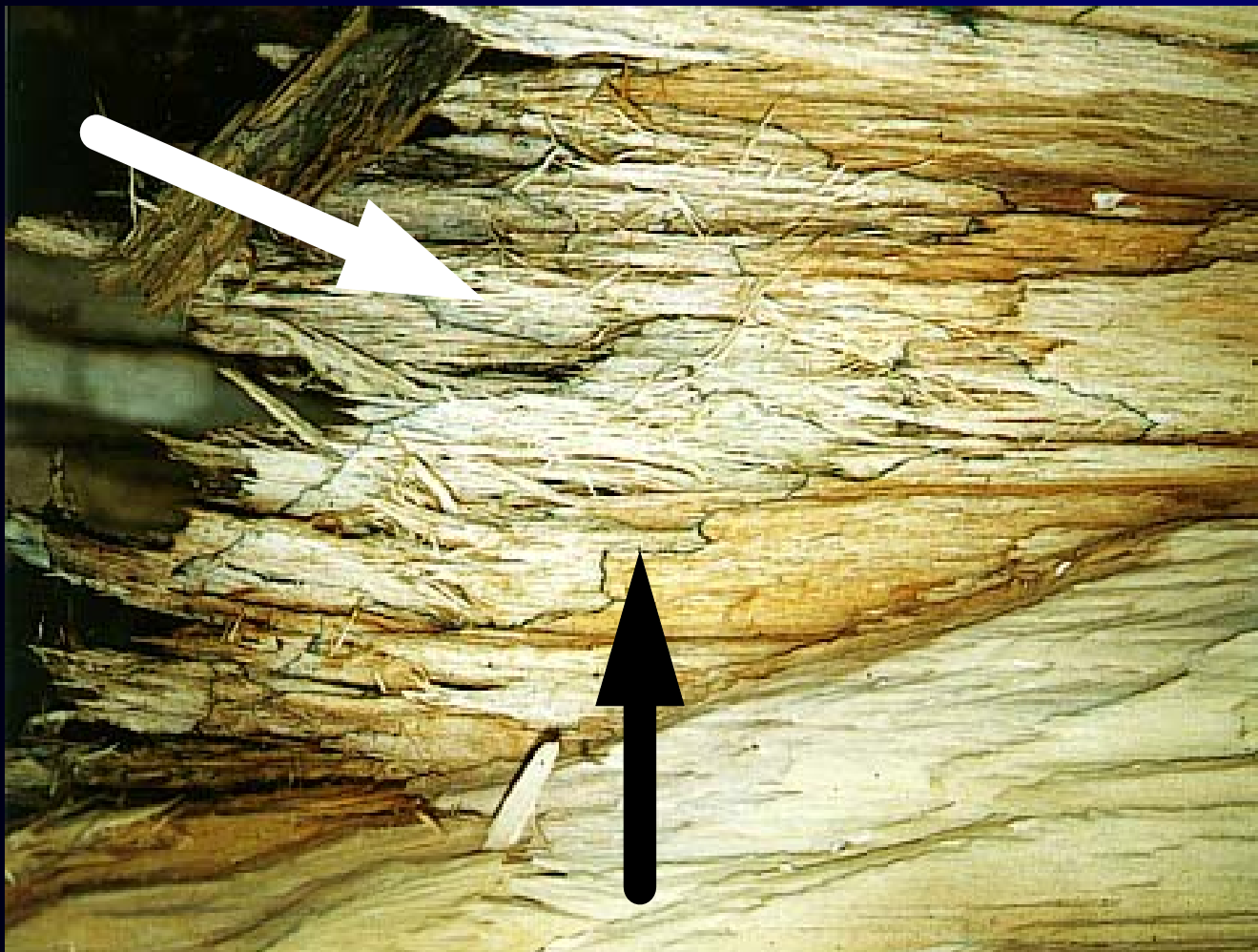

Hniloba václavek

Hniloba václavek

Hniloba václavek

Hniloba václavek

Hniloba václavek

Černé linie

Syroccium

Rhizomorfy václavek

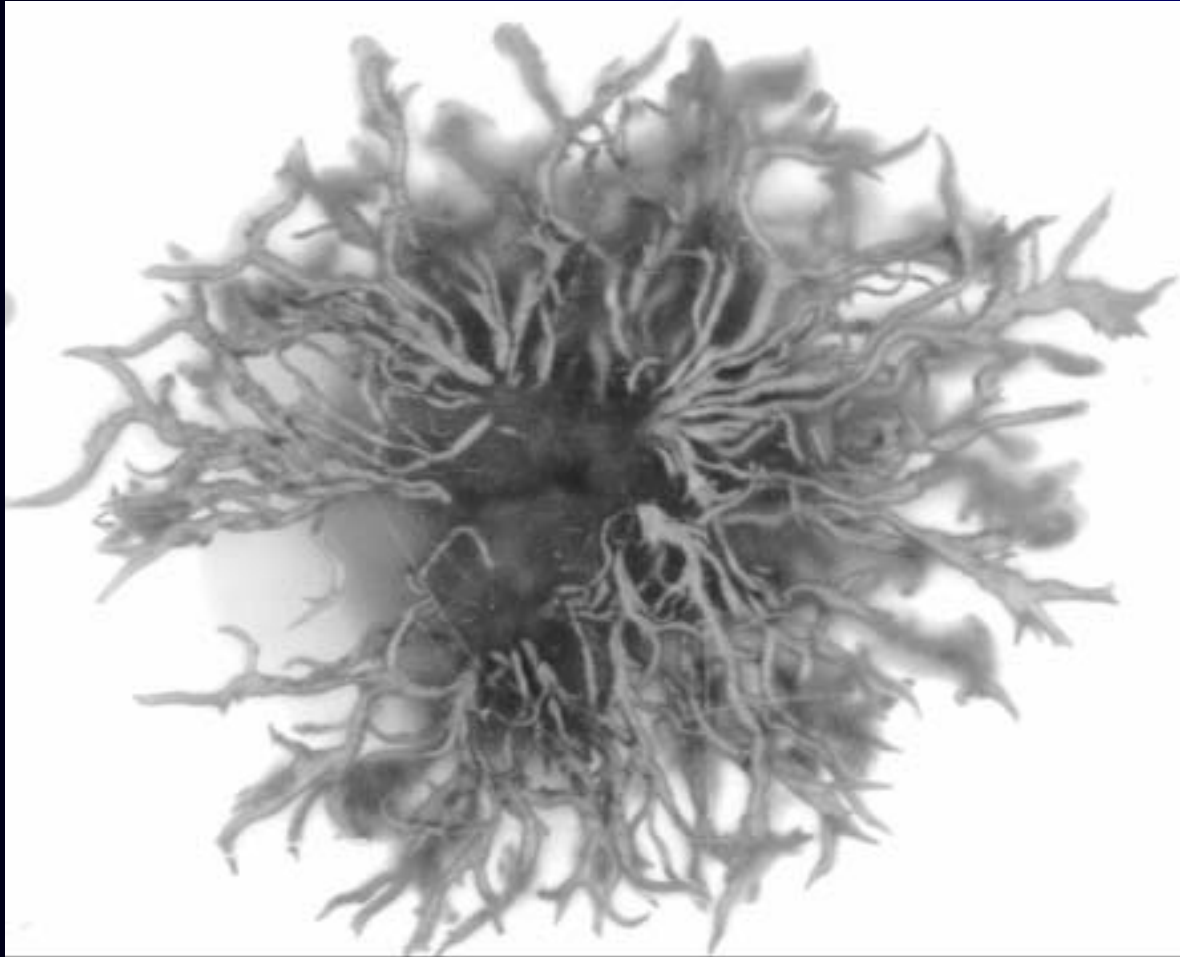

Rhizomorfy václavek

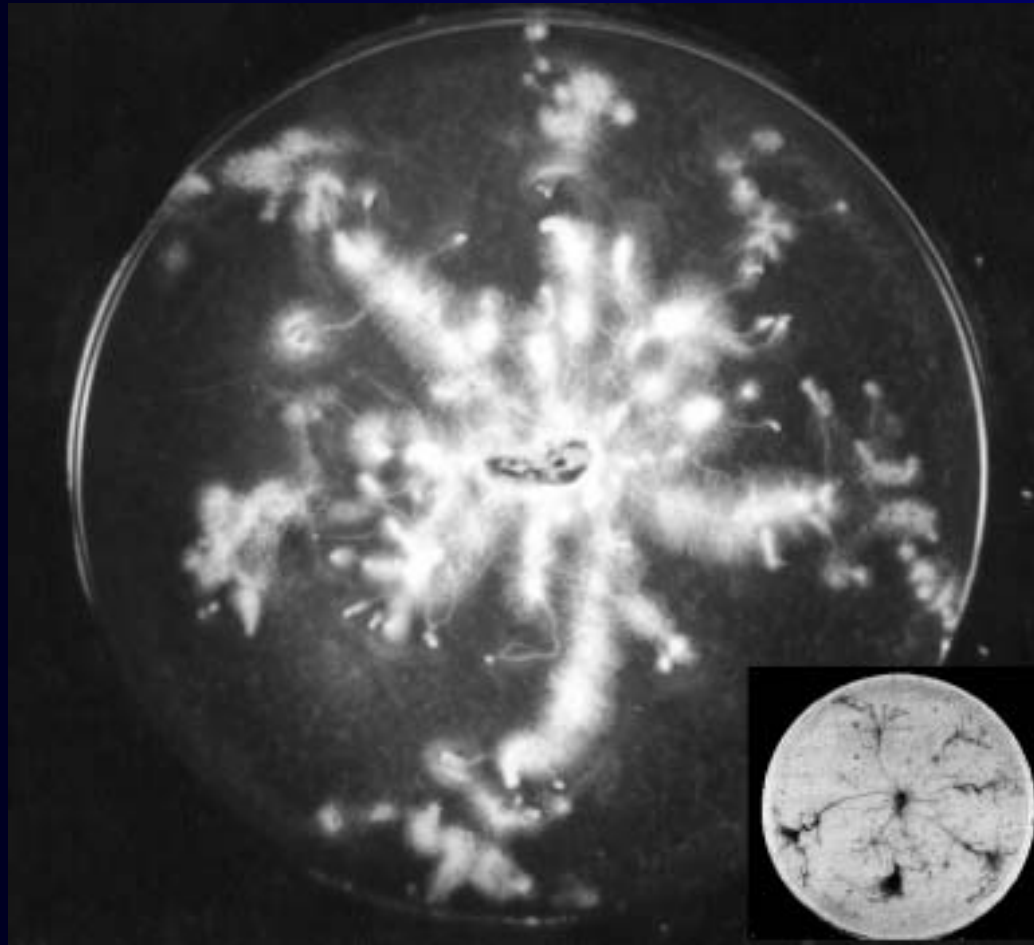

Rhizomorfy václavek

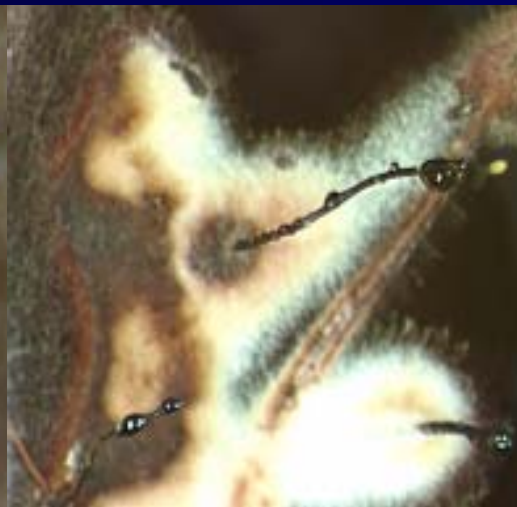
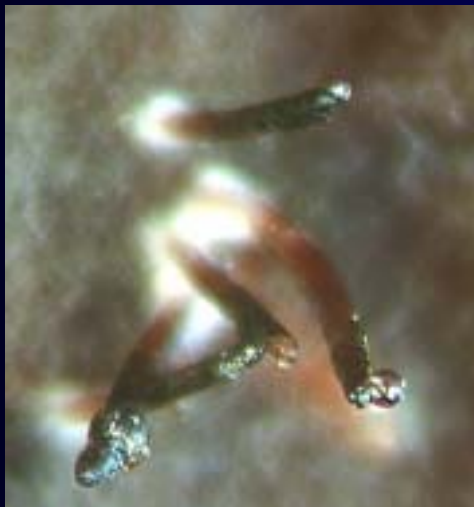
Rhizomorfy václavek

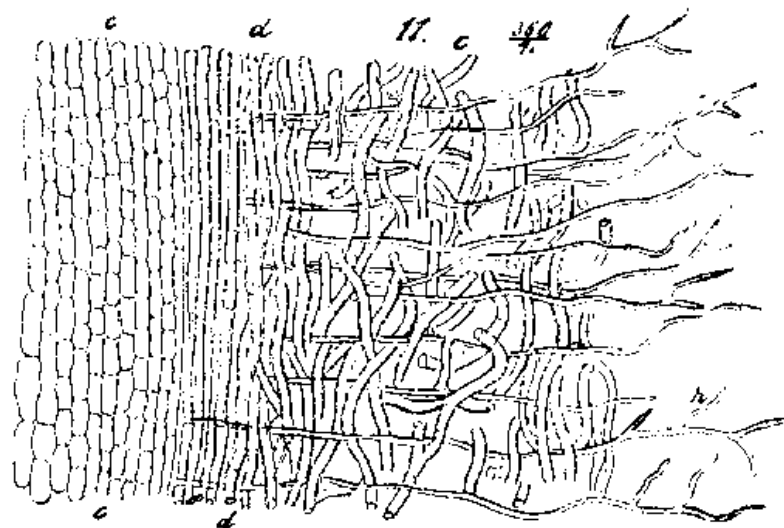
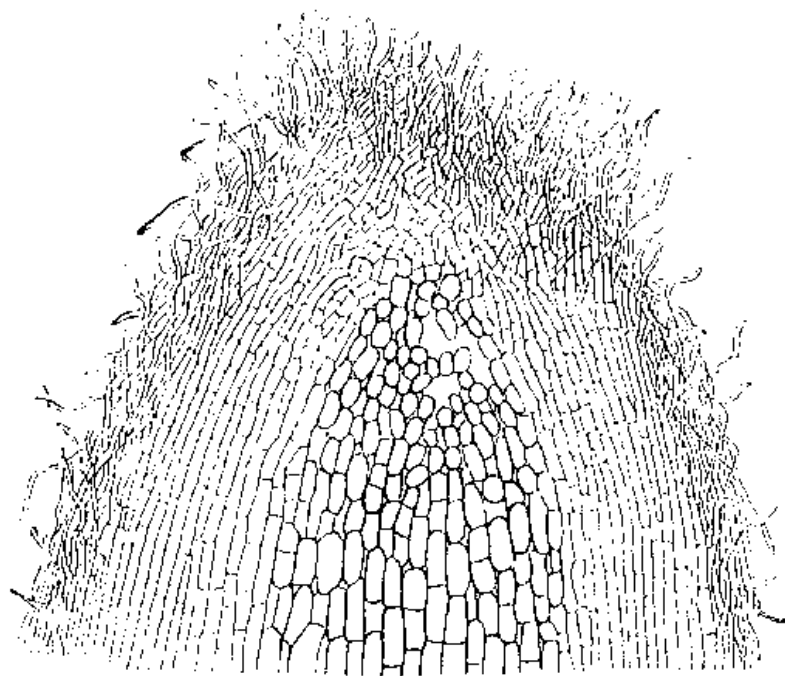
Rhizomorfy václavek

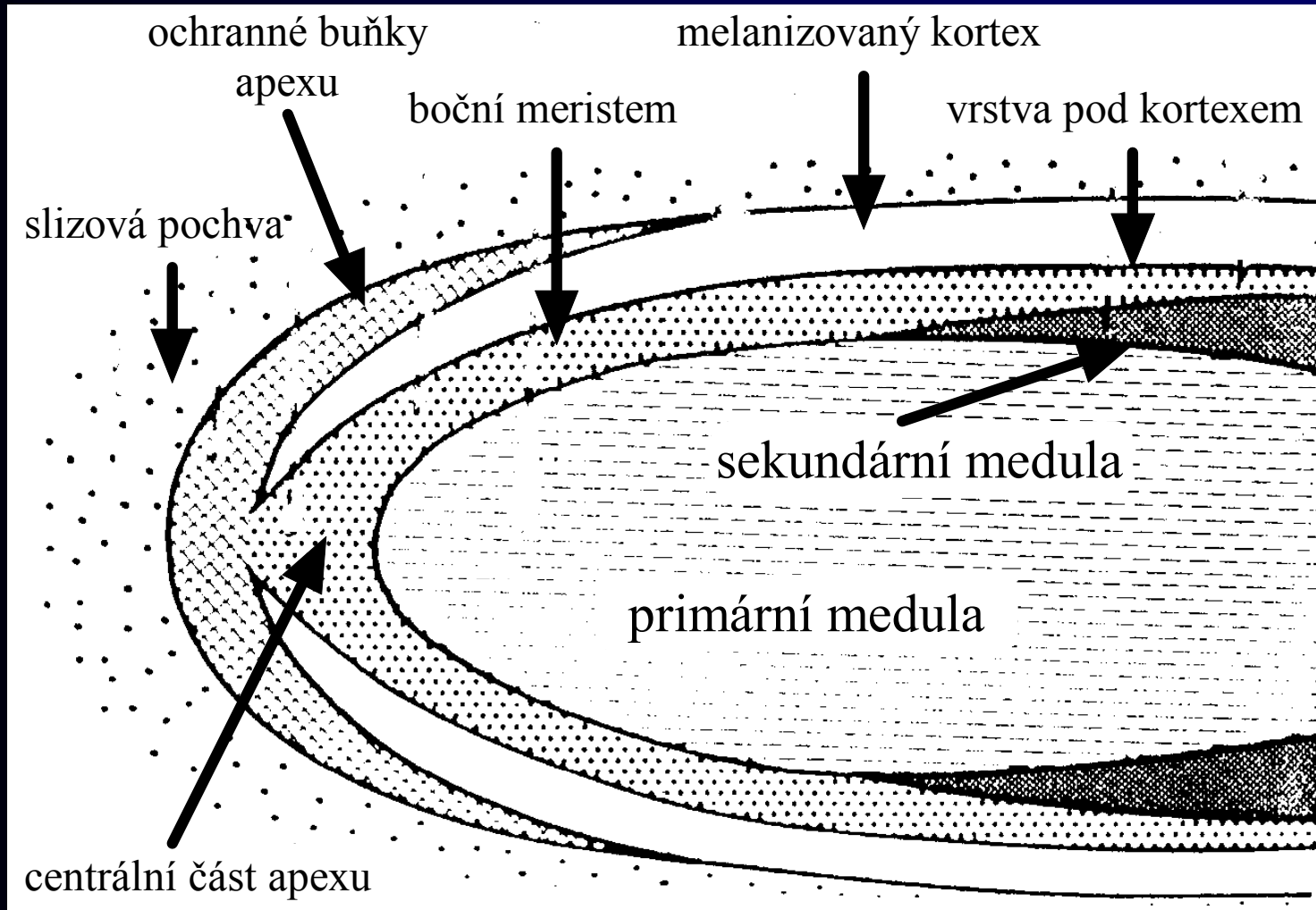
Rhizomorfy václavek

Stavba rhizomorfy

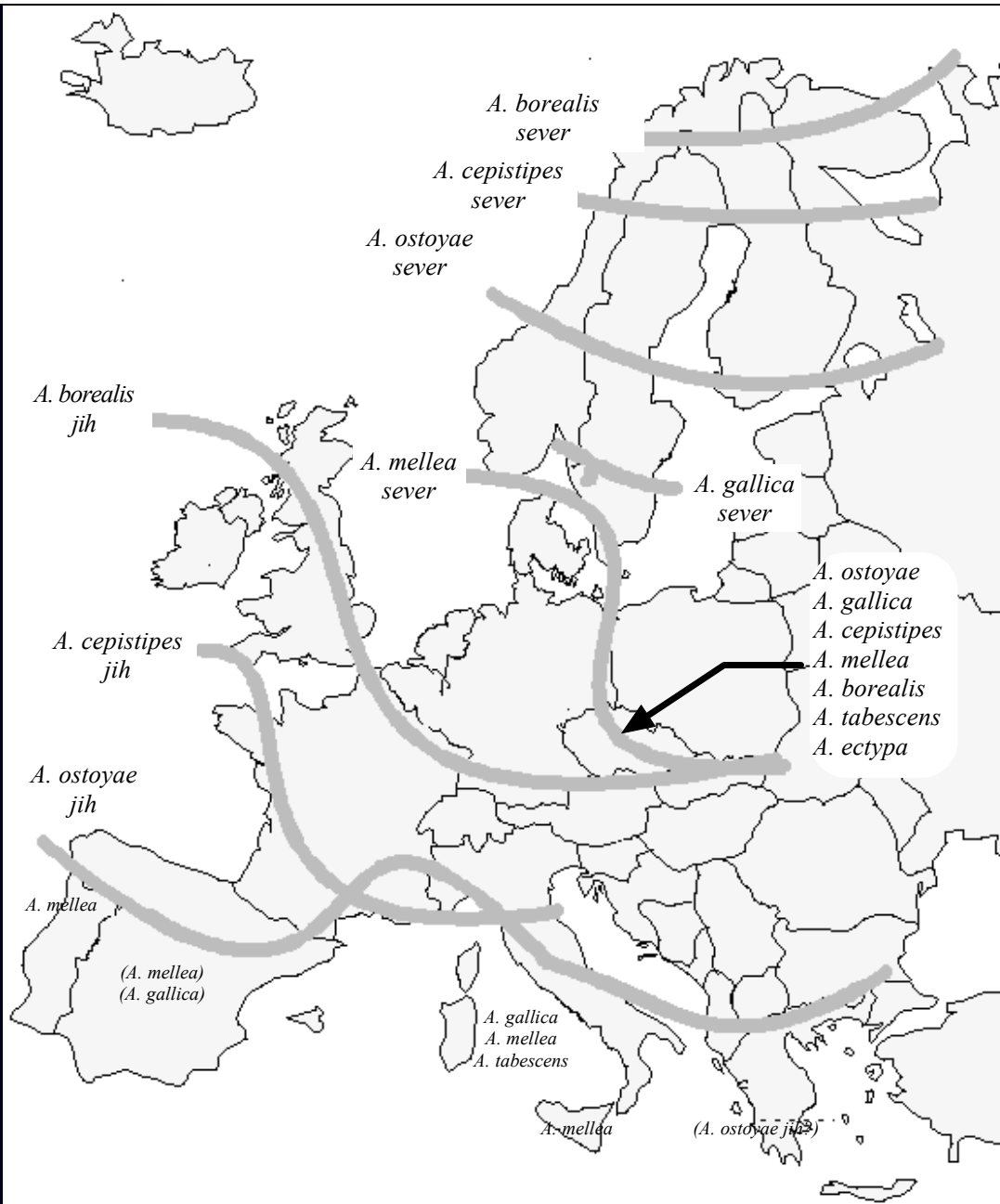

Stavba rhizomorfy

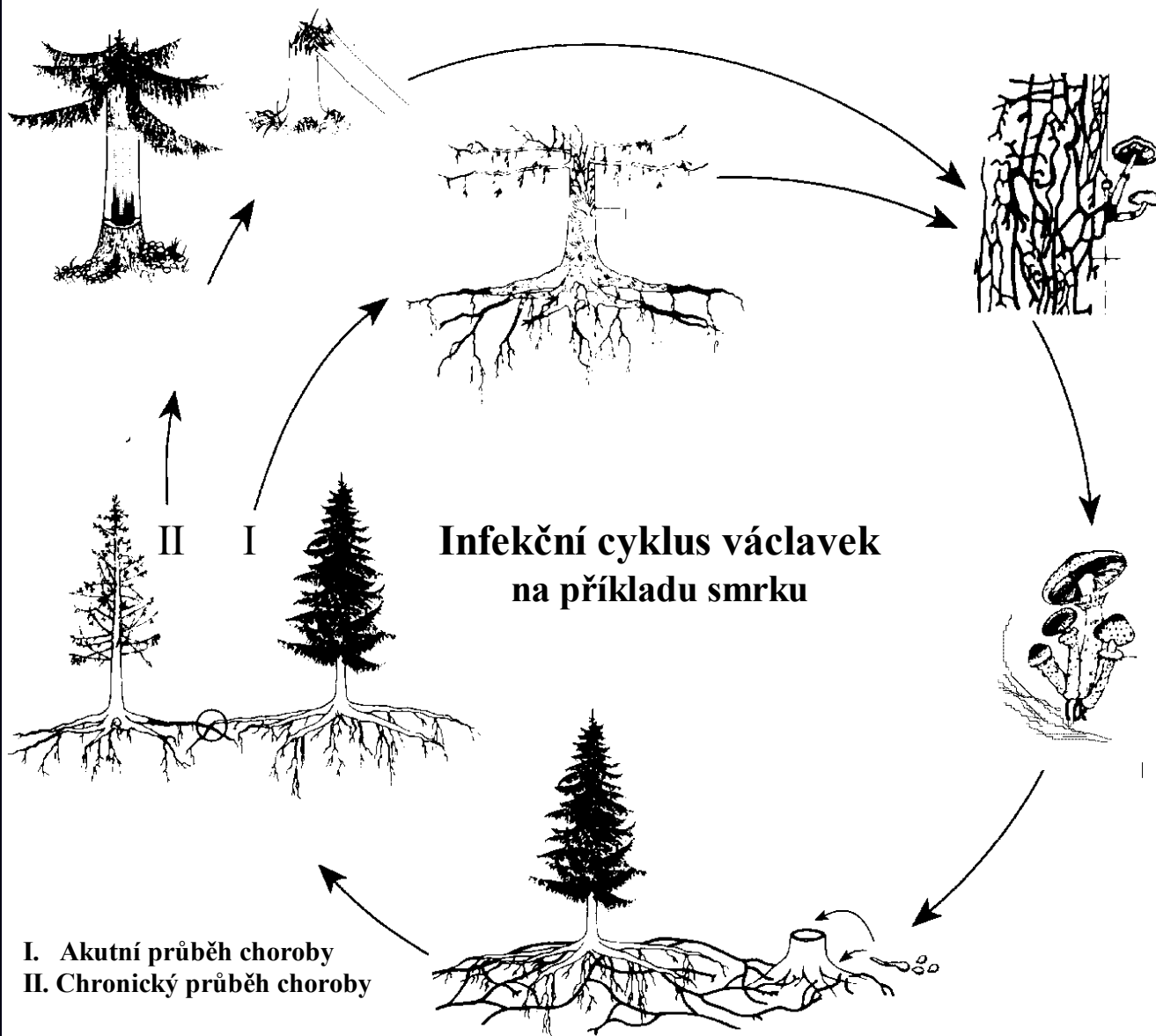

Stavba rhizomorfy

Struktura	Funkce
Slizová pochva vrcholu	ochrana vrcholu a usnadnění pronikání rhizomorf v půdě
Centrální část apexu	je spojována s tvorbou slizu zahrnuje centrální meristem, odpovědný za růst rhizomorfy
Ochranné buňky apexu	ochrana centrální části apexu
Boční meristem	zajišťuje boční růst za apexem
Melanizovaný kortex	vnější vrstva rhizomorfy za apexem, která vzhledem k impregnaci buněčných stěn zajišťuje ochranu vnitřních částí rhizomorfy před napadením jinými houbami a bakteriemi
Vrstva pod kortexem	sekundární meristem, zajišťující boční růst
Medula	zajišťuje transport rozpuštěných živin je tvořena velkými buňkami
Pory	zajišťují dýchání partie buněk rhizomorf, která usnadňuje příjem kyslíku

**Infekční cyklus václavek
na příkladu smrku**

- I. Akutní průběh choroby**
- II. Chronický průběh choroby**

Ohrožení smrku václavkou

- Živná stanoviště nižších a středních poloh
- (2.) 3 (4) lvs.
- Querceto – Fagetum
- Slt. 2B, 3B, 3H, 3S, 4B
- Především *Armillaria ostoyae*

Ochranná opatření proti václavkám

- **Opatření pěstební**
  - Změna druhové skladby
  - Zajistit maximální využití dostupné vody
- **Opatření HÚL**
  - Snížení obmýtí
- **Chemická ochrana**
  - fungicidy (hexaconazol, flutriafol a fenpropidin, fundazol, cuprozan, derozal)
  - fumiganty (metylbromid, chloropicrin, aj.)
  - Aplikace bornatých sloučenin (kyselina boritá, boritany, diboráty, tetraboritany, oxidy boru a jejich směsi)

Ochranná opatření proti václavkám

- **Biologická ochrana**

- **Bakteriální prostředky**

- *Trichoderma viride*, *Trichoderma harzianum*.
    - *Pythium oligandrum*

- **Antagonistické dřevokazné houby**

- *Phlebiopsis gigantea* (*Peniophora gigantea*) - Rotstop
    - *Hypholoma* (*Hypholoma fasciculare*, *H. capnoides*), šupinovkami *Gymnopilus*, *Pholiota* (*Gymnopilus sapineus* sensu lato, *Pholiota squarrosa* aj.), opeňkou *Kuehneromyces mutabilis* apod.

Ochranná opatření proti václavkám

- **Protektivní role mykorrhiz vůči václavkám**
  - Stromy s dobře vyvinutou ektomykorrhizou jsou vitálnější a rezistentnější ke vzniku infekce václavkami
  - Růst václavek je brzděn přítomností ektomykorrhizních hub v axiálních kulturách.
  - Vztah ektomykorrhizních hub a primárně parazitických hub je ovlivňován vodním stresem a prohlubován přítomností anorganických forem dusíku.
  - Kořenový systém stresovaný vysokým obsahem anorganických forem dusíku je v důsledku působení vodního stresu více predisponován ke vzniku infekce václavkami než kořenový systém s rozvinutou mykorrhizou.
  - Ektomykorrhiza zlepšuje zásobení vodou především v období přísušků, která jsou z hlediska vzniku infekce obdobím kritickým
  - Kořenový systém s rozvinutou ektomykorrhizou, stresovaný nadbytkem anorganických forem dusíku je mnohem více náchylnější ke vzniku kořenových infekcí.

Heterobasidion annosum

- Oglejená stanoviště
- Bývalé zemědělské půdy
- Příčinou povrchový systém smrku v kombinaci s přísušky
- Původce tzv. červené hniloby
- Šíření v místě srůstu kořenů
- Infekce již od tyčkovin
- Pařezy jsou infikovány konidiiemi a sporami, které klíří na řezných plochách

*Heterobasidion
annosum*

Heterobasidion annosum

Heterobasidion annosum

Heterobasidion annosum

Heterobasidion annosum

*Heterobasidion
annosum*

Heterobasidion annosum

Heterobasidion annosum

Heterobasidion annosum

Heterobasidion annosum

Heterobasidion annosum

Heterobasidion annosum

Heterobasidion annosum

Heterobasidion annosum

Heterobasidion annosum

Heterobasidion annosum

Heterobasidion annosum

Heterobasidion annosum

Heterobasidion annosum

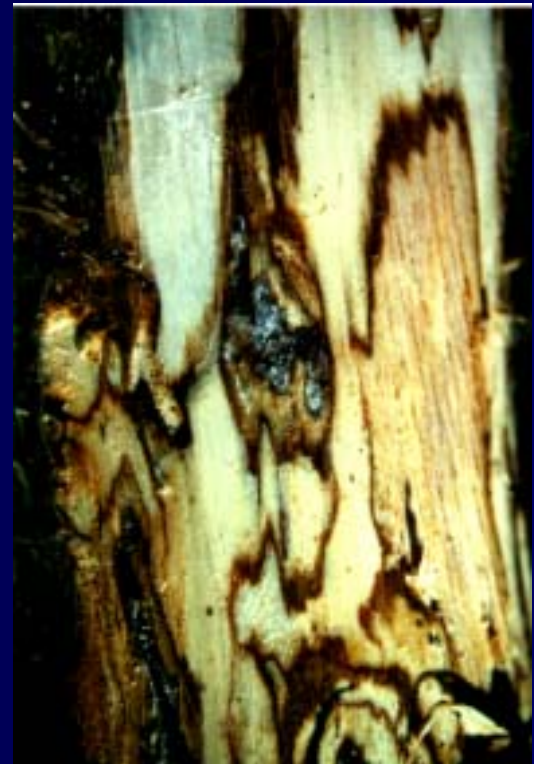
Armillaria ostoyae

Heterobasidion annosum

Choroby smrku

Patogeni vaskulárních pletiv

Vaskulární choroby smrku

- *Erwinia cancerogena*
- *Ophiostoma sp. div*
- *Valsa sp.*, *Cytospora sp.*
- další organismy endofytické mykoflóry

Vaskulární choroby smrku

Vaskulární choroby smrku

Vaskulární choroby smrku

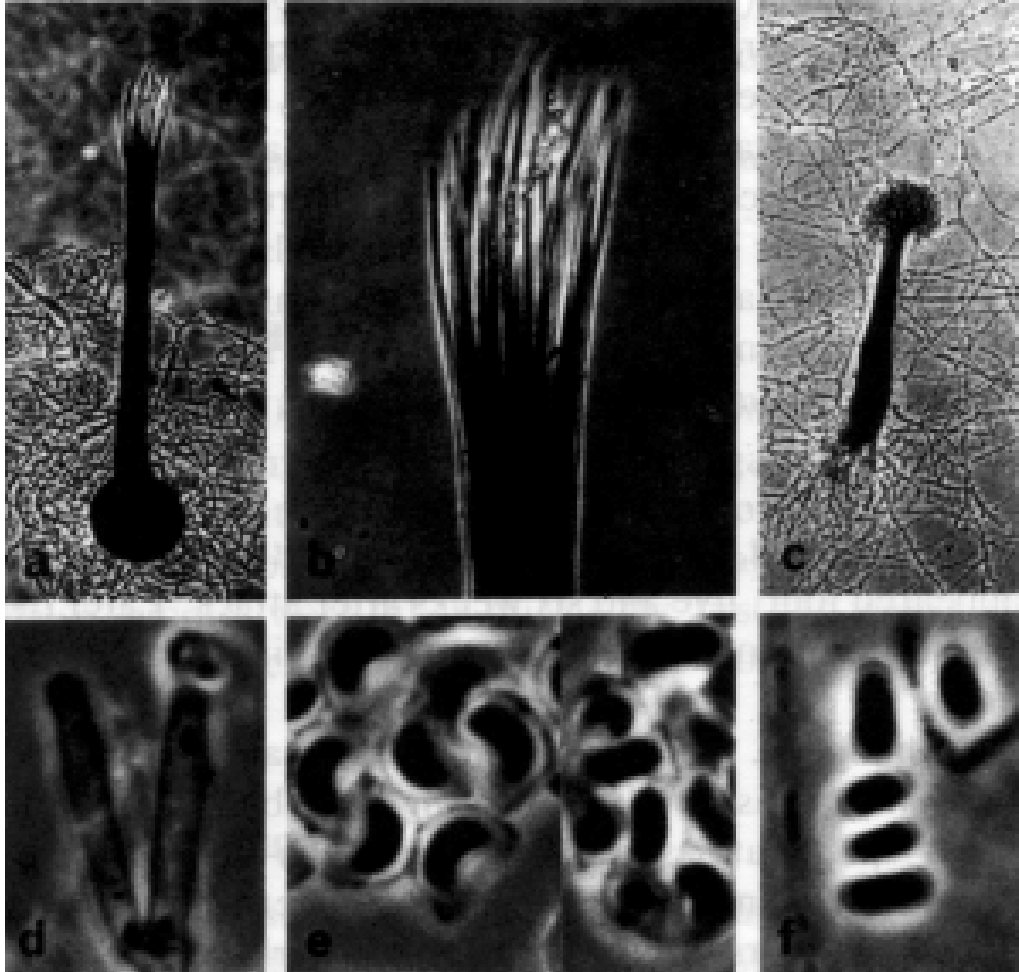

Ophiostomatální houby

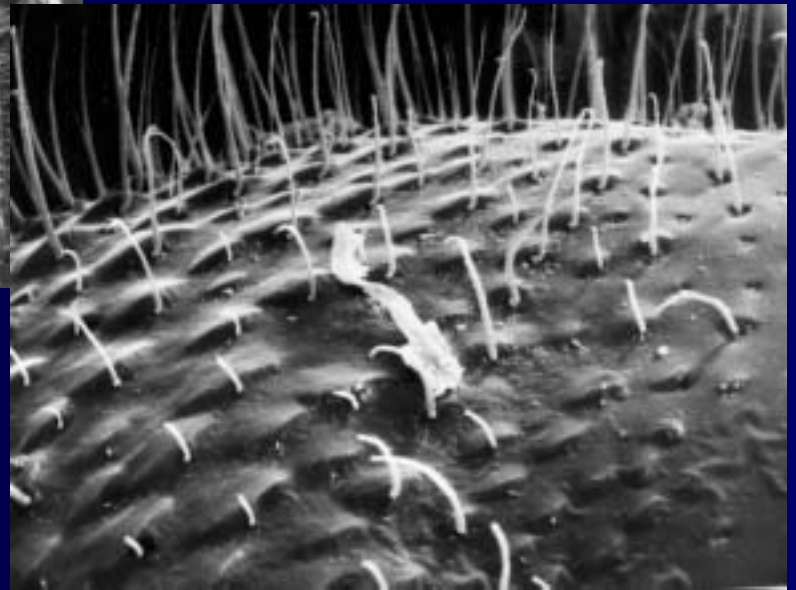
- *Ophiostoma polonicum* H.Syd and H. Syd.
- *O. bicolor* Davids. and Wells,
- *O. europioides* (Wright et Cain) H. Solheim,
- *O. penicillatum* (Grosz.) Siem. A
- *O. minus* (Hedgc.) H. and P. Syd. (*Ceratocystiopsis minuta*)
- *Ophiostoma ainoae*
- *Ophiostoma cuculatum*
- *Ophiostoma flexuosum*
- *O. tetropii*,
- *Graphium pycnocephalum*
- *Leptographium wingfieldii* Morelet (na borovici).

Ophiostoma cucullatum

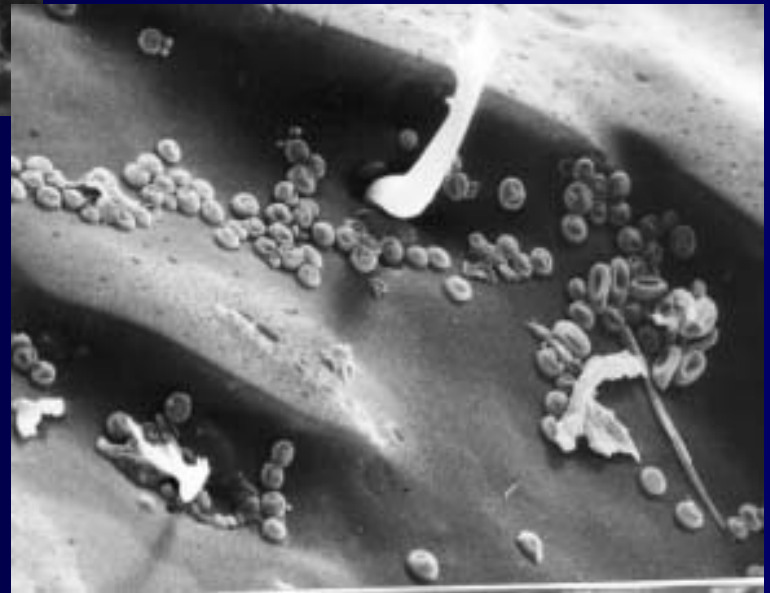

Ophiostoma cucullatum
a. plodnice, b. ústí hrdla,
c. synnema, d. buňky
konidioforu, e. askospory
(převzato Solheim 1987)

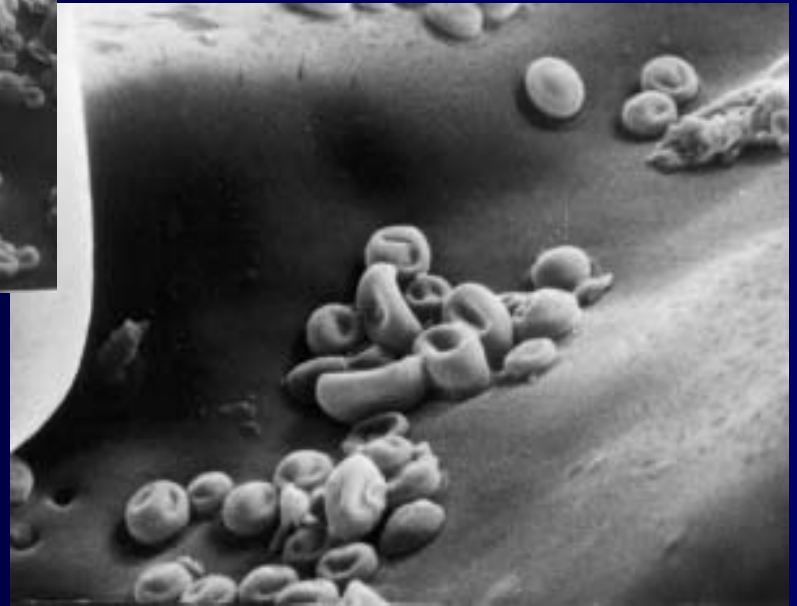
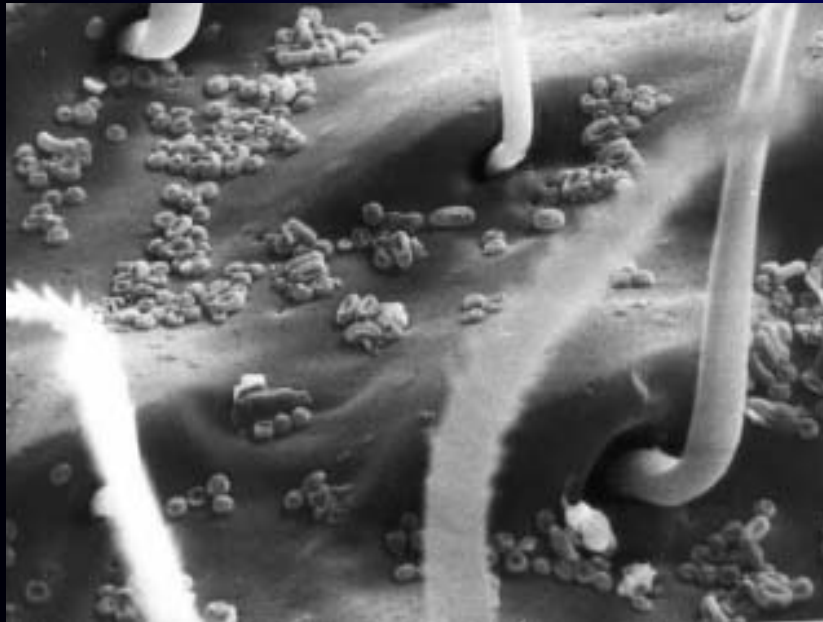
Doprovodná mykoflóra *Ips typographus*

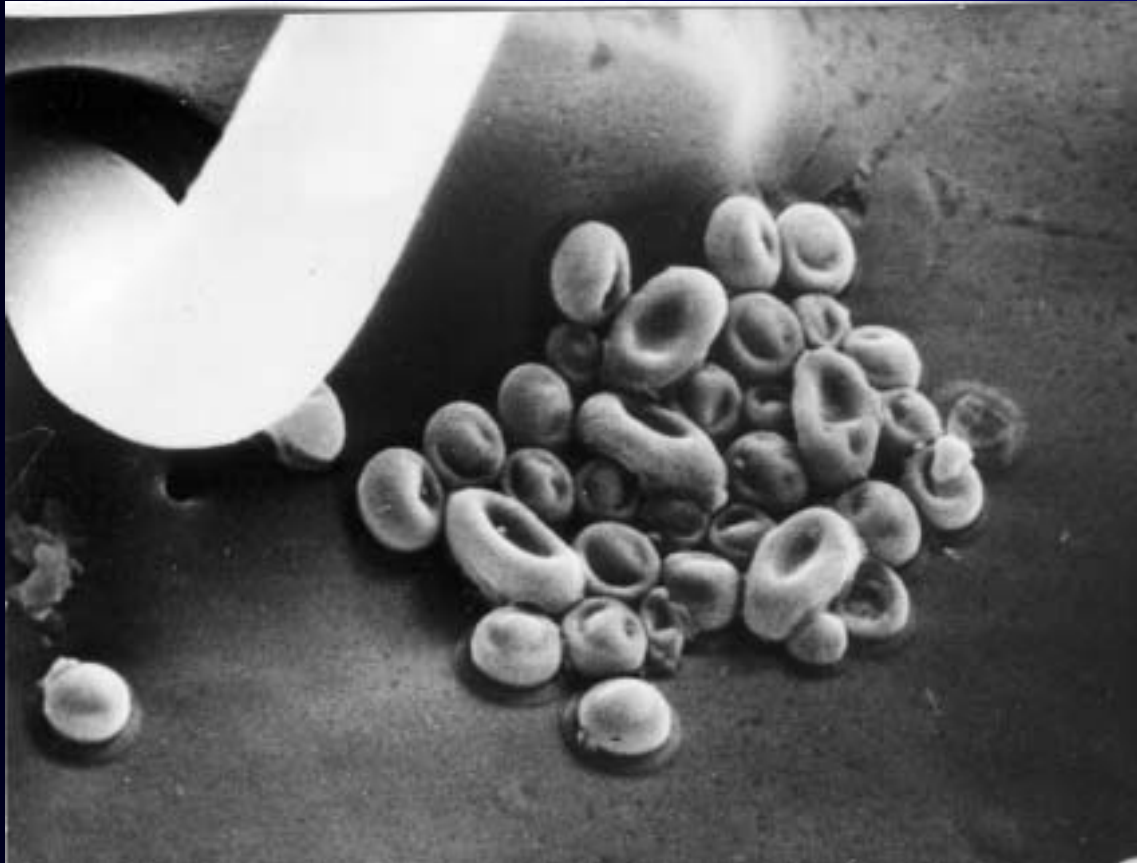
Doprovodná mykoflóra *Ips typographus*

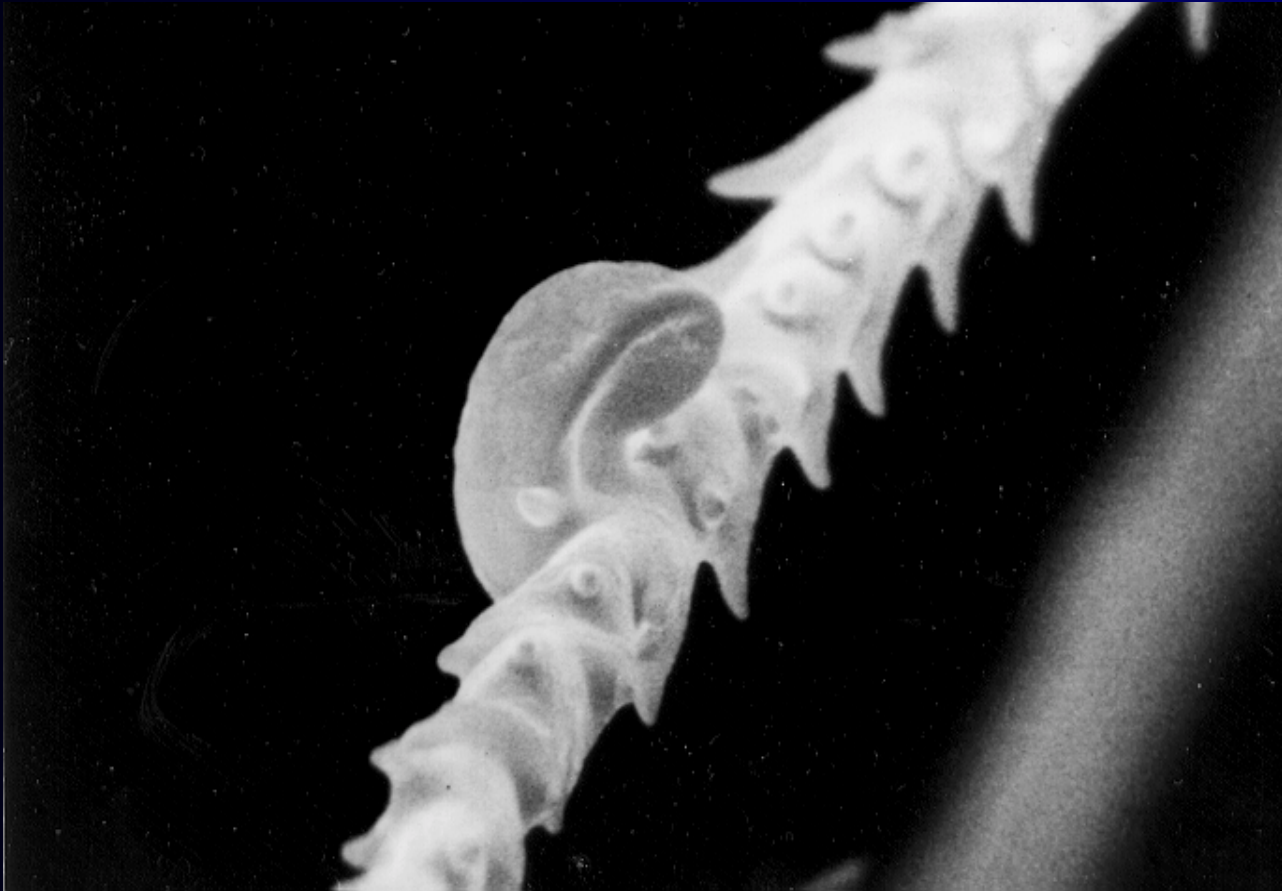
Doprovodná mykoflóra *Ips typographus*

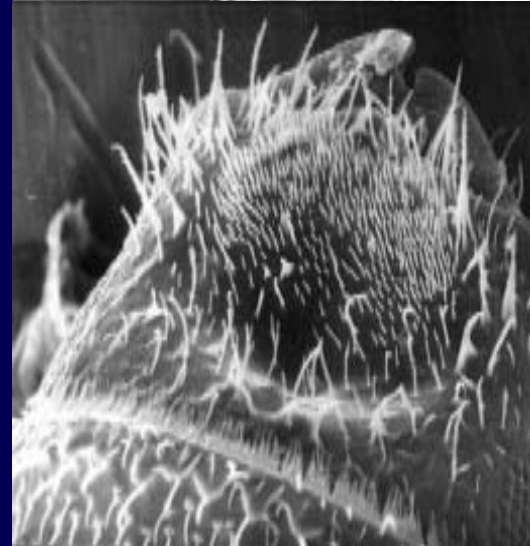
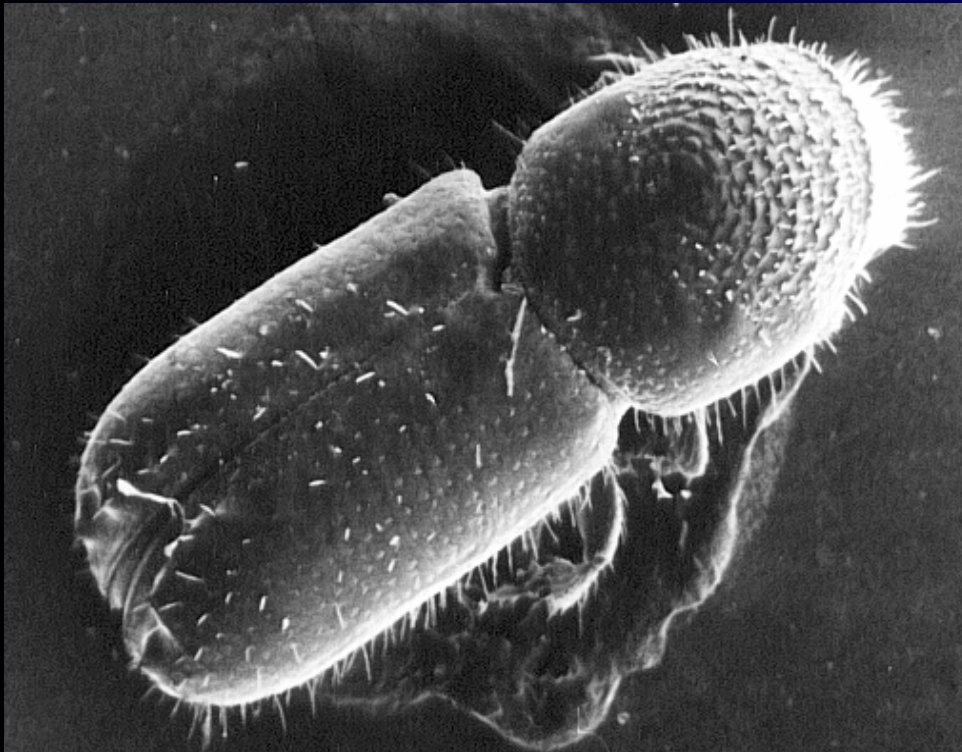
Doprovodná mykoflóra *Ips typographus*

Doprovodná mykoflóra *Ips typographus*

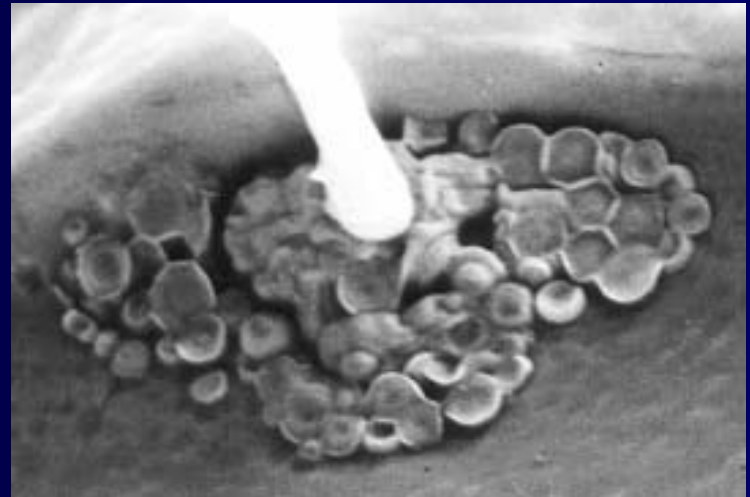
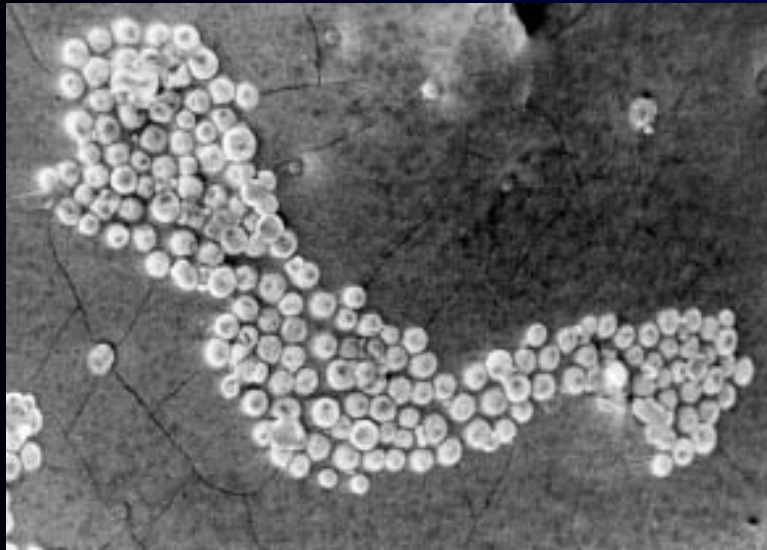

Doprovodná mykoflóra *Pityogenes chalcographus*

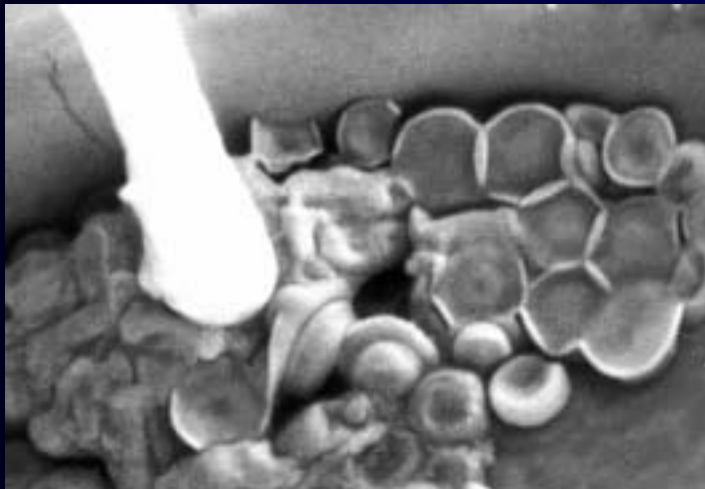
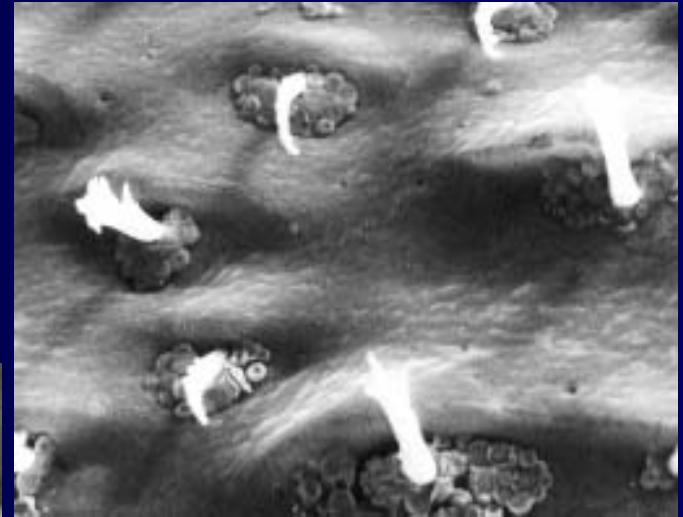
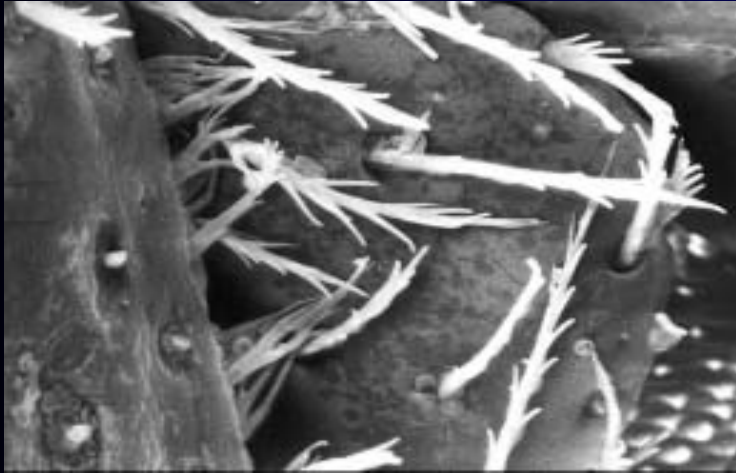

Doprovodná mykoflóra *Pityogenes chalcographus*

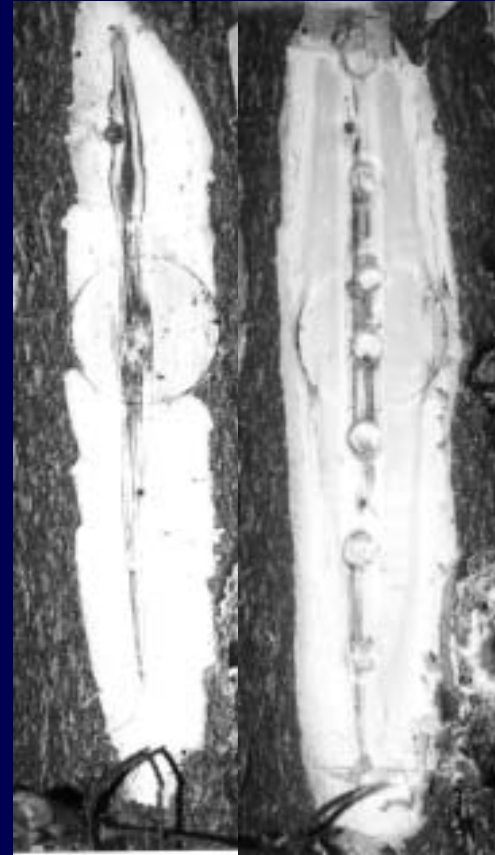

Doprovodná mykoflóra *Pityogenes chalcographus*

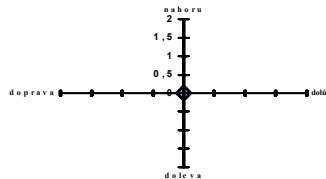
Reakce na infekční pokusy s imágy *Ips* *typographus*

- eliptické hnědé zóny - “ranové reakce”, protáhlé ve směru transpiračního a asimilačního proudu.
- u kontrolních stromů byla pozorována pouze slabá reakce v okolí poranění.
- výrazné zamodránění do hloubky běli až 15 mm.
- vlevo stav po odstranění běli, vpravo seříznutá běl do hloubky 3-5mm.
- zpětnou izolací determinováno *Leptographium* cf. *lundbergii*.

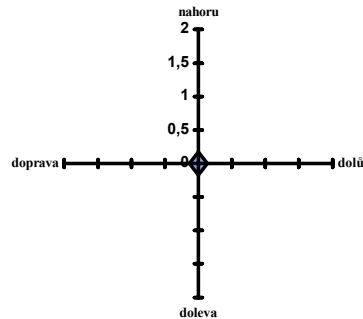
Ranové reakce v okolí umělé inokulace

1997

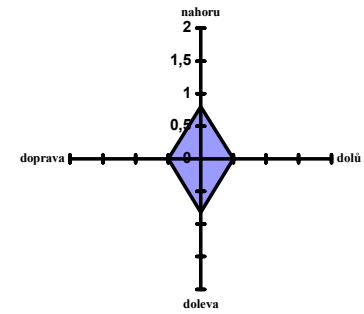
Obr. 1 Kontrola 1997

1998

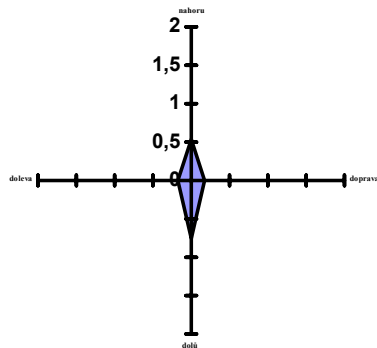

Obr. 2 Kontrola 1998

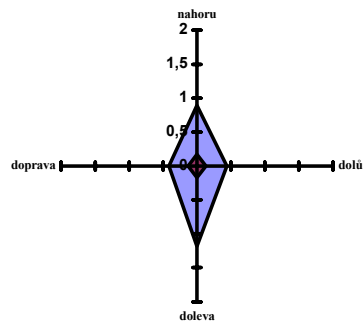
1999

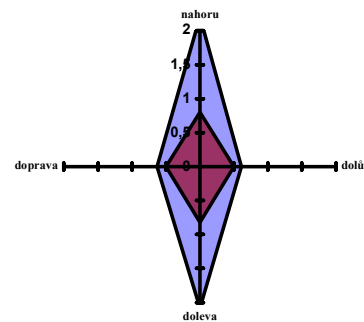
Obr. 3 Kontrola 1999

Obr. 4 Průměrná hypotetická reakce v okolí místa infekce v roce 1998

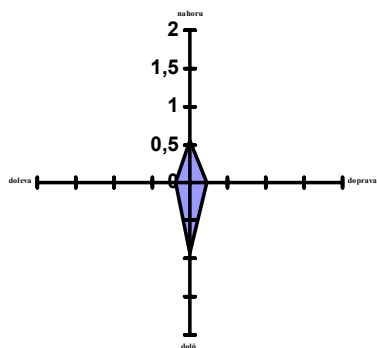

Obr. 5 Průměrná hypotetická reakce v okolí místa infekce v roce 1998

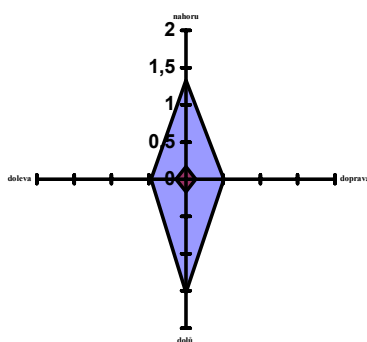

Obr. 6 Průměrná hypotetická reakce v okolí místa infekce v roce 1999

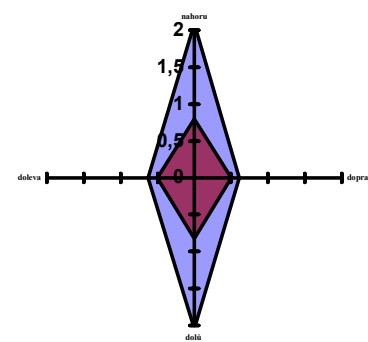
Ranové reakce v okolí umělé inokulace

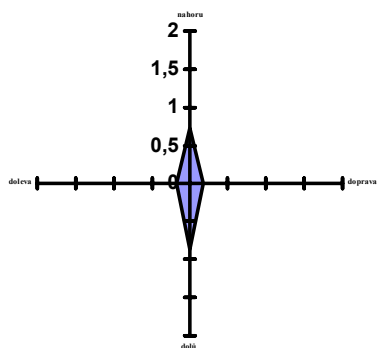
Obr. 1 Průměrná reakce podúrovňových stromů v roce 1997

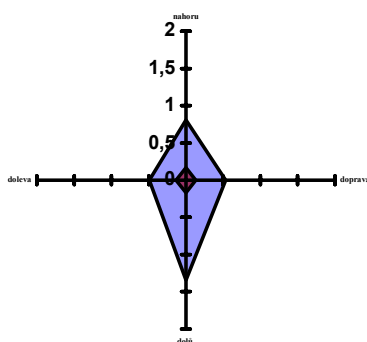
Obr. 2 Průměrná reakce podúrovňových stromů v roce 1998

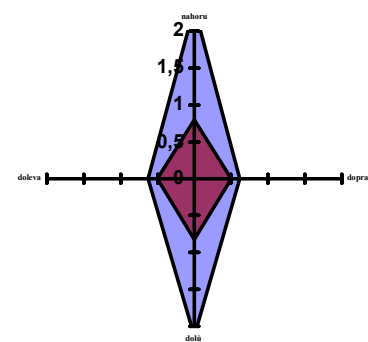
Obr. 3 Průměrná reakce podúrovňových stromů v roce 1999

Obr. 4 Grafické vyjádření průměrné reakce úrovňových stromů v roce 1997

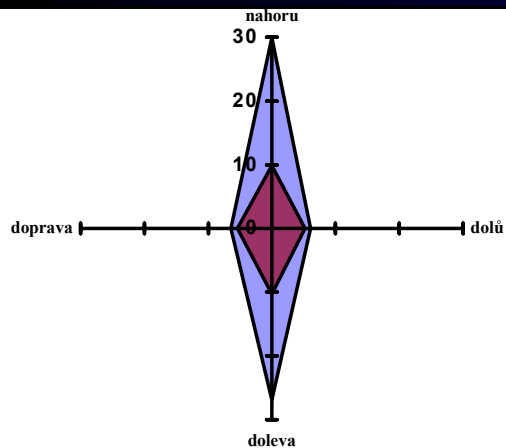

Obr. 5 Grafické vyjádření průměrné reakce úrovňových stromů v roce 1998

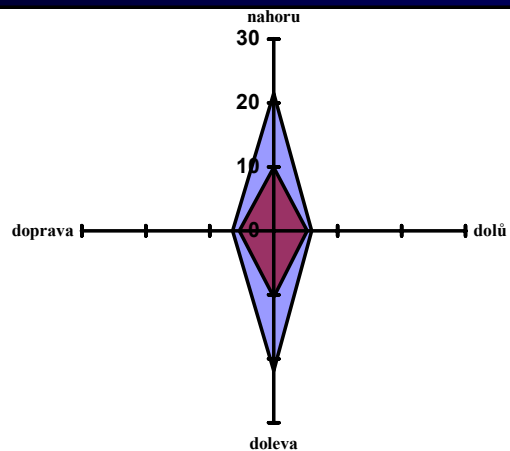

Obr. 6 Grafické vyjádření průměrné reakce úrovňových stromů v roce 1998

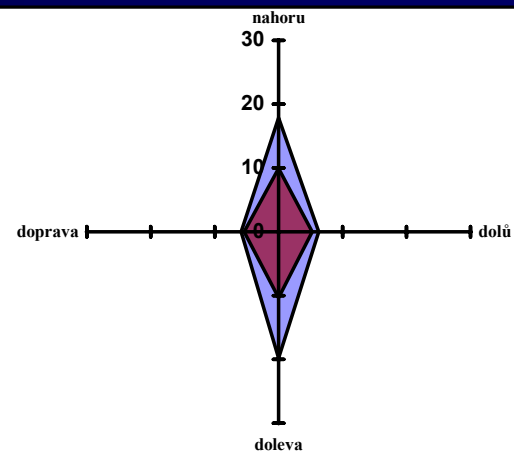
Grafické vyjádření průměrné reakce v okolí infekce odlišně ošetřenými imágy v roce 1999.

Obr. 1 Průměrná reakce v okolí infekce neošetřeným imágem. Ve středu vyznačena kontrola.

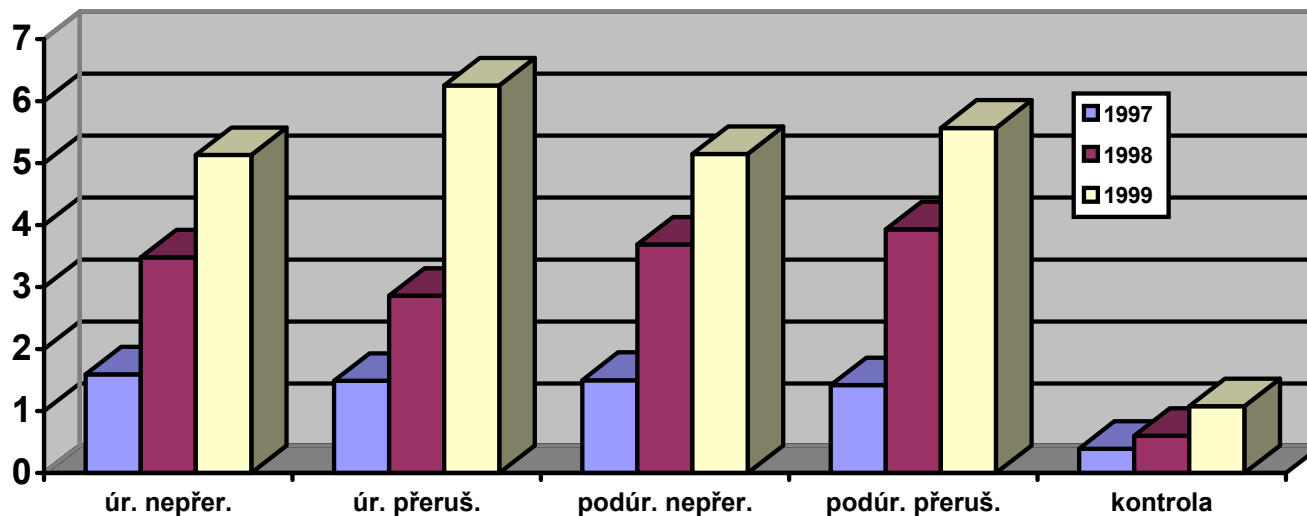

Obr. 2 Průměrná reakce v okolí infekce imágem.ošetřeným Fundazolem. Ve středu vyznačena kontrola.

Obr. 3 Průměrná reakce v okolí infekce imágem.ošetřeným Ibefunginem. Ve středu vyznačena kontrola.

Ranové reakce v okolí umělé inokulace

Obr. 1 Porovnání sumarizovaných průměrných reakcí v roce 1997, 1998 a 1999.

Porovnání mykoflóry lýkožrouta smrkového *Ips typographus* ze Šumavy a ŠLP Křtiny

Druh houby / zdroj	ŠLP Křtiny			Šumava		
	Imágo	Omyv	Chodba	Imágo	Omyv	Chodba
bílá kvasinka	+	+	+	+	+	+
bílá sterilní kolonie	+		+	+		+
<i>Ceratocystis polonica</i>	+					+
<i>Ceratocystiopsis minuta</i>				+		+
<i>Cladosporium herbarum</i>			+			+
coelomycet sp. 1			+			
<i>Graphium</i> sp.	+	+	+	+	+	
<i>Hyalorhinnocla diella</i> sp.1	+		+			
<i>Leptographium</i> cf. <i>O. cuculatum</i>			+			
<i>Leptographium</i> sp. 1	+	+	+	+	+	+
<i>Leptographium</i> sp. 2	+	+	+	+		+
<i>Mucor racemosus</i>						+
<i>Ophiostoma bicolor</i>	+	+	+	+	+	+
<i>Ophiostoma</i> cf. <i>europioides</i>			+			
<i>Ophiostoma penicillioides</i>		+	+			
<i>Ophiostoma piceae</i>				+		
<i>Ophiostoma</i> sp.1	+	+	+		+	+
tmavá sterilní kolonie	+		+	+	+	+

Četnost výskytu mikroskopických hub ve vzorcích ze stromů uměle kolonizovaných lýkožroutem ze Šumavy

Druh houby	Kůra	Dřevo	Celkem
Basidiomycet sp.	1	2	2
bílé sterilní mycelium	1	2	2
<i>Ceratocystis polonica</i>	1	-	1
tmavá sterilní kolonie	1	1	2
<i>Graphium</i> sp.1	-	1	1
<i>Leptographium</i> sp 1	2	1	3
<i>Leptographium</i> sp 2	-	2	2
<i>Ophiostoma bicolor</i>	2	1	2

Bakterie povrchu brouků

- Na broucích, kteří byli odebráni z požerků lapáků ošetřených Ibefunginem byly determinovány některé druhy bakterií:

Serratia marcescens

Bacillus fusiformis

Pseudomonas fluorescens

Bacillus mycoides

Pseudomonas putida

- Dominantní druhy bakterioflóry byly pseudomonády a *Serratia marcescens* (gramnegativní tyčky).

Choroby smrku

Sekundárně parazitické dřevokazné
houby

Hniloby kmenů - sekundárně parazitické dřevokazné houby

<i>Onnia circinata</i>	<i>voštinová hniloba, výron pryskyřice</i>
<i>Phellinus chrysoloma</i>	<i>voštinová hniloba</i>
<i>Postia stiptica</i>	<i>hnědé tlení, báze kmenů</i>
<i>Tyromyces ptychogaster</i>	<i>hnědé tlení, báze kmenů</i>
<i>Climacocystis borealis</i>	<i>hranolovitý rozklad cca 1x1 mm</i>
<i>Coniophora piceae</i>	<i>hnědé tlení, symbióza s Campanotus sp.</i>
<i>Stereum sanguinolentum</i>	<i>bílé tlení, infekce v místech poranění na kmenech, nejvýznamnější dřevokazná houba (zvěř)</i>
<i>Fomitopsis pinicola</i>	<i>hnědé tlení, saproparazit na odumírajících kmenech</i>

Stereum sanguinolentum

Stereum sanguinolentum

Stereum sanguinolentum

Stereum sanguinolentum

Stereum sanguinolentum

Stereum sanguinolentum

Stereum sanguinolentum

Stereum sanguinolentum

Stereum sanguinolentum

*Stereum
sanguinolentum*

Stereum sanguinolentum

Stereum sanguinolentum

Pleurotus dryinus

Stereum sanguinolentum

Trichaptum abietinum

Trichaptum abietinum

Fomitopsis pinicola

Fomitopsis pinicola

Fomitopsis pinicola

Fomitopsis pinicola

Fomitopsis pinicola

Fomitopsis pinicola

Coniophora puteana

Coniophora puteana

Coniophora puteana

Coniophora puteana

Coniophora puteana

Postia stiptica

Postia stiptica

Postia stiptica

Postia stiptica

Postia stiptica

Tyromyces caesius

Oligoporus ptychogaster
Postia ptychogaster
Tyromyces ptychogaster

Oligoporus ptychogaster
Postia ptychogaster
Tyromyces ptychogaster

Oligoporus ptychogaster
Postia ptychogaster
Tyromyces ptychogaster

Oligoporus ptychogaster
Postia ptychogaster
Tyromyces ptychogaster

Oligoporus ptychogaster
Postia ptychogaster
Tyromyces ptychogaster

Oligoporus ptychogaster

Postia ptychogaster

Tyromyces ptychogaster

Onnia circinata

Onnia circinata

Onnia circinata

Onnia tomentosa

Phellinus chrysoloma

Phellinus chrysoloma

Phellinus chrysoloma

Phellinus chrysoloma

Phellinus chrysoloma

Phellinus viticola

Phellinus viticola

Phellinus viticola

Phellinus viticola

Phellinus nigrolimitatus

Phellinus nigrolimitatus

Phellinus nigrolimitatus

*Phellinus
nigrolimitatus*

Phellinus nigrolimitatus

Phellinus nigrolimitatus

Phellinus nigrolimitatus

Phellinus nigrolimitatus

Phellinus nigrolimitatus

Phellinus nigrolimitatus

Phellinus nigrolimitatus

Phellinus nigrolimitatus

Phellinus hartigii

Phaeollus schweinitzii

Phaeollus schweinitzii

Phaeollus schweinitzii

Phaeollus schweinitzii

Phaeollus schweinitzii

Phaeollus schweinitzii

*Climacocystis
borealis*

*Climacocystis
borealis*

*Climacocystis
borealis*

*Climacocystis
borealis*

*Climacocystis
borealis*

*Climacocystis
borealis*

*Climacocystis
borealis*

Climacocystis borealis

Climacocystis borealis

Climacocystis borealis

Climacocystis borealis

Climacocystis borealis

*Climacocystis
borealis*

*Climacocystis
borealis*

Climacocystis borealis

Climacocystis borealis

Climacocystis borealis

Leptoporus molis

Leptoporus molis

Leptoporus molis

Laetiporus montanus, syn. L. conifericola

Laetiporus montanus, syn. L. conifericola

Laetiporus montanus

Laetiporus montanus

Gloeophyllum sepiarium

Gloeophyllum sepiarium

Gloeophyllum sepiarium

Osmoporus odoratus

Paxillus atramentosus

Pleurotus ostreatus

Merulius lacrymans

Merulius lacrymans

Merulius lacrymans

Merulius lacrymans

Merulius lacrymans

Merulius lacrymans

Hypholoma fasciculare

Hypholoma fasciculare

Pholiota squarrosa

Pholiota squarrosa

*Hericiium
coralloides*

*Pseudohydnum
gelatinosum*

Choroby jehlic

- *Lophodermium abietis*, *Lophodermium macrosporum* (*Lirula macrospora*)
- *Chrysomyxa abietis*
- *Botrytis cinerea*

Lophodermium abietis

Lophodermium abietis

Lophodermium abietis

*Lirula
macrospora*

Lirula macrospora

Lirula macrospora

Lirula macrospora

Lirula macrospora

Lirula macrospora

Lirula macrospora

Lirula macrospora

Herpotrichia coulterii

Herpotrichia coulterii

Chřadnutí smrku

odumírání letorostů *Ascocalyx abietina*

Chřadnutí smrku

odumírání letorostů *Ascocalyx abietina*

Chřadnutí smrku

odumírání letorostů *Ascocalyx abietina*

Chřadnutí smrku

odumírání letorostů *Ascocalyx abietina*

Chřadnutí smrku

odumírání letorostů

Ascocalyx abietina

Chřadnutí smrku

odumírání letorostů

Ascocalyx abietina

Chřadnutí smrku

odumírání letorostů

Ascocalyx abietina

Chřadnutí smrku

odumírání letorostů

Ascocalyx abietina

Chřadnutí smrku

odumírání letorostů

Ascocalyx abietina

Chřadnutí smrku

odumírání letorostů *Ascocalyx abietina*

Chřadnutí smrku

Symptomatické chřadnutí smrku

Chřadnutí smrku

Symptomatické chřadnutí smrku

Chřadnutí smrku

Symptomatické chřadnutí smrku

Chřadnutí smrku

Symptomatické chřadnutí smrku

Chřadnutí smrku

Symptomatické chřadnutí smrku

Chřadnutí smrku

Symptomatické chřadnutí smrku

Chřadnutí smrku

Symptomatické chřadnutí smrku

Chřadnutí smrku

Symptomatické chřadnutí smrku

Chřadnutí smrku

Symptomatické chřadnutí smrku

Chřadnutí smrku

Symptomatické chřadnutí smrku

Chřadnutí smrku

Symptomatické chřadnutí smrku

Chřadnutí smrku

Symptomatické chřadnutí smrku

Chřadnutí smrku

Symptomatické chřadnutí smrku

Chřadnutí smrku

Symptomatické chřadnutí smrku

Chřadnutí smrku

Akutní infekce václavkou

Chřadnutí smrku

Akutní infekce václavkou

Chřadnutí smrku

Akutní infekce václavkou

Chřadnutí smrku

Akutní infekce václavkou

Chřadnutí smrku

Akutní infekce václavkou

Zasolení substrátu

Zasolení substrátu

Poškození smrku

Poškození sazenic smrku - odumření kořenového systému v kontejnerech

přemokření, nevhodný substrát,
špatné přesazení

Poškození sazenic smrku - předávkování herbicidem

Poškození sazenic smrku - předávkování herbicidem

Poškození sazenic smrku - předávkování herbicidem

Poškození sazenic smrku - předávkování herbicidem

Poškození sazenic smrku - předávkování herbicidem

Poškození sazenic smrku - předávkování herbicidem

Heterobasidion annosum

Heterobasidion annosum

